

VETENSKAPLIGA SAMFUNDENS DELEGATION

VERKSAMHETSBERÄTTELSE
2025

Vetenskapliga
samfundens delegation

INNEHÅLL

Vetenskapliga samfundens delegation (VSD) försvarar vetenskapen i en tid av förändringar	3
VSD främjar öppen publicering i Finland och internationellt	4
Medlemmarna skapar grunden för VSD:s oberoende	6
VSD har en viktig roll i utvecklingen av inhemska vetenskapliga publikationsverksamhet	11
VSD har en viktig roll i förnyandet av utvärderingskulturen nationellt och internationellt	14
Deklarationen för öppen vetenskap siktar mot framtiden	18
Betydelsen av internationellt samarbete och arbete i projekt ökar	21
Genomslagskraft genom kommunikation	26
Året inleddes med vetenskapens storevenemang	28
Tidskriften Tieteessä tapahtuu belönades som årets digitala tidning	34
Vetenskapernas hus fyllde 100 år	36
It- och webbtjänsterna utvecklar VSD:s funktionssäkerhet och stöder vetenskapliga samfund	38
Året för delegationerna som verkar i anslutning till VSD	39

BILAGOR

Förteckning över förkortningar	43
Länkar till projektarbetena	44
VSD:s medlemssamfund	45
VSD:s, TENK:s och TJNK:s publikationer	51

VSD FÖRSVARAR VETENSKAPEN I EN TID AV FÖRÄNDRINGAR

VETENSKAPLIGA SAMFUNDENS DELEGATIONS (VSD) verksamhetsår 2025 var aktivt och resultatrikt. Det ekonomiska trycket och dess inverkan på den långsiktiga verksamheten ökade under året, men delegationen har förberett sig på förändringarna och kan utföra de uppgifter som anförtrotts den.

I enlighet med sin strategi som godkändes 2024 främjar VSD spridningen och genomslaget av tillförlitlig, forskningsbaserad kun-

skap samt stärker bildningen och friheten inom vetenskap och forskning. Dessa frågor är allt viktigare i en tid då man även i Finland har hört anföranden som ifrågasätter friheten inom vetenskapen och forskningen och som ofta har grundat sig på ogrundade påståenden.

VSD sammanför cirka 300 vetenskapliga samfund och fyra vetenskapsakademier som har cirka 260 000 medlemmar. De är ovärderliga för spridningen av tillförlitlig information. VSD stöder samfunden i deras uppgifter. I synnerhet förnyelsen av webbplatsen, som vi arbetade med under 2025 och som blir klar 2026, är ett viktigt steg i utvecklingen av genomslagskraften och enhetligheten.

Publikationsforumets styrgrupp gjorde betydande ändringar i Publikationsforumets klassificering hösten 2025: Efter enkäter till paneldeltagare och intressenter samt en grundlig utvärdering beslutade den att slopa nivå 3 från början av 2026. Nivån har ansetts svår att uppfatta och till och med ojämlig mellan olika vetenskapsområden. Även nivå 0 slopas, och i fortsättningen kallas den "övriga identifierade publiceringskanaler".

Utvecklingen av öppen vetenskaplig publicering, verktyg för samfund samt VSD:s livliga internationella verksamhet behandlas i större utsträckning i verksamhetsberättelsen. I denna sammanfattning är det möjligt att lyfta fram endast en liten del av VSD:s omfattande arbete och uppgifter, som alla stöder medlemssamfundens och hela vetenskapssamfundets verksamhet och utveckling.

Jag vill tacka medlemssamfunden, VSD:s kompetenta personal samt alla de aktörer och individer som under året har deltagit i arbete och evenemang för vetenskapens bästa och för vetenskapen.

Petri Karonen

Ordförande för VSD:s styrelse

VSD FRÄMJAR ÖPPEN PUBLICERING I FINLAND OCH INTERNATIONELLT

VETENSKAPLIGA SAMFUNDENS DELEGATION har varit en central aktör i förändringen inom öppen publicering i Finland. Tillsammans med medlemssamfunden och andra vetenskapsutgivare har VSD målmedvetet byggt upp och utvecklat tjänster för öppen publicering samt stött det inhemska vetenskapssamfundet i att man kunnat övergå till öppnare och hållbarare publiceringspraxis.

Arbetet är en viktig del av VSD:s strategi, med målet att stärka tillgången till vetenskaplig information i samhället. Tjänsterna *Journal.fi* och *Edition.fi* erbjuder små utgivare tekniskt aktuella och kostnads-effektiva plattformar för publicering av vetenskapliga tidskrifter och böcker. Samtidigt sänker de tröskeln för att börja använda centrala standarder och god praxis för öppen publicering, såsom DOI (Digital Object Identifier) och ORCID (Open Researcher and Contributor ID) eller Creative Commons-licenser.

Vetenskapsutgivare som använder tjänsterna har deltagit i utvecklingen av Open Journal Systems (OJS) och Open Monograph Press (OMP). Responsen och de praktiska erfarenheterna från dem har fungerat som utgångspunkt för många korrigeringar som gjorts i systemen och för att utveckla helt nya egenskaper.

Samtidigt har VSD:s utvecklingsarbete gynnat andra utgivare runt om i världen som använder samma system. Förbättringar och egenskaper som baserar sig på finländska användarupplevelser har delats också internationellt i enlighet med principerna för öppen källkod och de finns i praktiken i över 50 000 vetenskapliga tidskrifter.

Det hittills mest omfattande internationella utvecklingsprojektet var projektet CRAFT-OA (Creating a Robust Accessible Federated Technology for Open Access) som finansierades av EU och som avslutades i december 2025. I projektet utvecklades tekniska lösningar för öppen publicering som stöder diamantmodellen. Ett av projektets centrala delområden var just utvecklingen av OJS-systemet, och arbetspaketet för det leddes av VSD tillsammans med europeiska samarbetspartner. Projektet förbättrade kompatibiliteten mellan OJS-systemet och den allmänna dataskyddsförordningen (GDPR) och man utvecklade funktioner som stöder flerspråkighet och strukturerade metadata.

Användning av system med öppen källkod förutsätter aktivt deltagande i den utvecklingsgemenskap som stöder dem. Genom att göra detta tar VSD sin del av ansvaret och säkerställer att de system som används inom dess tjänster förblir livskraftiga. Detta ligger också i de finländska vetenskapsutgivarnas intresse.

Vetenskapens öppenhet behandlas i flera kapitel i verksamhetsberättelsen. Utvecklandet av öppen publicering beskrivs särskilt i avsnitten som presenterar tjänsterna *Journal.fi* och *Edition.fi* samt internationella projekt. Principer, policyer och uppföljning av öppen vetenskap granskas i kapitlet *Deklarationen för öppen vetenskap siktar mot framtiden*, och öppenhet hör också ihop med teman för ansvarsfull utvärdering.

Antti-Jussi Nygård

Planerare, VSD

MEDLEMMARNA SKAPAR GRUNDEN FÖR VSD:S OBEROENDE

I slutet av
2025 hörde
302 medlems-
samfund till
delegationen.

ÅRSMÖTET ÄR DELEGATIONENS HÖGSTA BESLUTANDE ORGAN

VSD:s högsta beslutande organ är årsmötet som hålls två gånger om året. Vid vårmötet fattas beslut om godkännande av nya medlemssamfund och verksamhetsberättelsen och bokslutet för föregående år fastställs. Vid höstmötet väljs nya styrelsemedlemmar och verksamhets- och ekonomiplanen för följande år godkänns. En av medlemssamfundet befullmäktigad representant från varje samfund kan delta i årsmötet.

Delegationens styrelse svarar för att utarbeta och genomföra verksamhets- och ekonomiplanen. Styrelsen består av 15 ledamöter. Varje ledamöts mandatperiod är tre år och fem nya ledamöter väljs varje år för att ersätta de ledamöter som avgår. Professor **Petri Karonen** var styrelseordförande 2025 och docent **Emilia Palonen** var vice ordförande.

Styrelsen tillsätter ett arbetsutskott för de ärenden som ska behandlas i styrelsen och för verkställandet av dem. Arbetsutskottet

verkar alltid i sin uppgift under ett (1) kalenderår. Styrelsen utser också en understödssektion för en treårsperiod. Sektionen har till uppgift att lägga fram förslag till styrelsen om riktlinjerna för publikations- och konferensunderstöden och fördelningen av understöden på basis av ansökningarna.

VSD:S LIVSKRAFT UTVECKLAS ÅR FÖR ÅR

I slutet av 2025 hörde 302 medlemssamfund till delegationen. Varje år ansöker flera samfund som främjar och utöver vetenskap om medlemskap i delegationen.

Vårmötet godkände fem nya medlemmar i VSD:

- Granskaren r.f.
- Mielenterveystyön kehittäminen ja tutkimus ry
- Finlands djurrättsjurister rf
- Suomen Kriminologinen yhdistys ry
- Musikterapiföreningen i Finland rf

De som ansöker om medlemskap upplever att medlemskapet i delegationen stärker deras tillhörighet i vetenskapssamfundet och främjar mångsidigt nätverkande. Medlemmarna kan också utnyttja VSD:s tjänster och ansöka om statsunderstöd som VSD delar ut till exempel för sin publikationsverksamhet.

Bekanta dig med VSD:s medlemmar med hjälp av den bilagda medlemsförteckningen.

VSD PRECISERAR SIN ROLL INOM VETENSKAPSPOLITIKEN

VSD:s styrelse fastställde under år 2025 hur VSD förverkligar sitt vetenskapspolitiska aktörskap. Detta är en del av VSD:s strategi som gäller under perioden 2024–2030.

Vid fastställandet av de vetenskapspolitiska temana betonades särskilt vilken betydelse en bred medlemskår som omfattar alla vetenskapsområden har som grund för VSD:s oberoende. Dessutom betonades samarbetet inom hela vetenskapssamfundet, vetenskapens tillgänglighet som främjare av vetenskapens frihet, den betydelse som frivilligverksamheten inom vetenskapen har för medborgarsamhället och bildningen samt upprätthållandet och stärkandet av demokratin.

Följande teman fastställdes som vetenskapspolitiska teman för VSD:

- VSD är en pålitlig sammankallare av vetenskapssamfundet och representerar hela vetenskapssamfundet självständigt.
- VSD främjar vetenskapens frihet genom att satsa på samarbete och vetenskapens tillgänglighet i samhället.
- VSD främjar bildning och demokrati tillsammans med sin omfattande medlemskår.

ETT UTVECKLINGSPROJEKT FÖR 2025–2028 LANSERADES PÅ VSD

Styrelsen beslutade att inleda ett projekt för utveckling av VSD:s verksamhet 2025–2028. Projektets mål är att utifrån strategin precisera VSD:s uppgift, ansvars- och uppgiftsfördelning samt framtidens kompetens- och resursbehov.

Målet är också att förutse förändringar i verksamhetsmiljön och förbereda sig på hur de påverkar VSD:s verksamhet. Projektet har också fastställt riktlinjer och kriterier för samarbete inom den snabbt växande internationella verksamheten.

STATSUNDERSTÖDEN MÖJLIGGÖR GENOMSLAGSKRAFT I VSD:S VERKSAMHET

VSD:s finansiering baserar sig i huvudsak på behovsprövade statsunderstöd som ansöks hos undervisnings- och kulturministeriet varje år och som i statsbudgeten har anvisats för främjande av de vetenskapspolitiska målen. Det allmänna understöd som beviljas VSD omfattar också verksamhetsunderstöd som är riktade till de delegationer som verkar i anslutning till VSD.

VSD och Delegationen för informationsspridning (TJNK) som verkar i anslutning till VSD vidarefördelar specialunderstöd och stipendier som undervisnings- och kulturministeriet anvisar dem samt administrerar statens pris för informationsspridning. Utöver TJNK verkar också Forskningsetiska delegationen (TENK) i anslutning till VSD. Ministeriet beviljar VSD specialunderstöd som är avsedda att användas av delegationerna. VSD administrerar alla understöd som ministeriet beviljar.

STÖD TILL VETENSKAPLIGA SAMFUND FÖR ATT FRÄMJA DERAS ARBETE

År 2025 beviljade undervisnings- och kulturministeriet 1 220 000 euro i specialunderstöd för vetenskapliga samfundets publikationsverksamhet och internationella verksamhet. Av detta anvisades 10 000 euro genom en separat ansökan särskilt för öppna vetenskapliga tidskrifter av diamantmodell med låga inkomster. Undervisnings- och kulturministeriet beviljade 100 000 euro för anordnande av internationella konferenser och nationella seminarier inom idrottssektorn, varav VSD vidareutdelade 32 826 euro.

I maj godkände styrelsen också kriterierna för ansökan och bedömning av publikationsunderstöd och understöd till internationella konferenser. De beaktade bättre samfundens aktivitet i utvecklingen av sin publikationsverksamhet och de resurser som krävs för att ordna konferenser i hybridform.

År 2025 gjordes nedskärningar i statsunderstöden inom statsförvaltningens olika områden. Den finansiering av internationella vetenskapliga konferenser som VSD beviljar vidare minskades med 120 000 euro. Eftersom beloppet på det allmänna understödet förblev på 2023 års nivå fortsatte VSD att granska kostnadsstrukturen på längre sikt, kartlägga andra intäktskanaler och aktivt delta i flera ansökningar om FoU-finansiering nationellt och internationellt.

I det allmänna bidragsbeslutet kräver undervisnings- och kulturministeriet också att delegationen har egna intäkter, som 2025 uppgick till cirka 400 000 euro. De egna intäkterna föregående räkenskapsperiod var cirka 483 000 euro. VSD får egna intäkter bland annat genom att sälja sina medlemmars publikationer i Vetenskapsbokhandeln och hyra ut Vetenskapernas hus. Jämfört med 2024 ökade VSD:s förmedlingsförsäljning av medlemmarnas publikationer med

4,2 procent. Hyresintäkterna från Vetenskapernas hus ökade med cirka 15 procent jämfört med år 2024.

VSD ARBETAR AKTIVT FÖR ATT STÄRKA VETENSKAPENS STÄLLNING I SAMHÄLLET

År 2025 deltog VSD i verksamheten vid delegationen för medborgarsamhällspolitik (KANE) som tillsattes av statsrådet. En viktig prioritering för VSD var att stärka föreningarnas autonomi och livskraft.

Som medlem i KANE undertecknade VSD i augusti 2025 ett ställningstagande där man påminde deltagarna i budgetmanglingen om att medborgarorganisationernas statsunderstöd inte längre får skäras ned. VSD kommenterade också under året de förslag som sektionen för förnyelse av statsunderstödspraxis lade fram om bland annat beviljande av allmänna understöd som fleråriga.

KANE deltog i beredningen och genomförandet av den strategi för medborgarorganisationer som fastställdes i regeringsprogrammet som sakkunnig i arbetsgruppen och genom sin egen interna sparringgrupp. Arbetsgruppens sammansättning utvidgades i början av 2025 då representanter för de riksomfattande takorganisationerna och VSD bjöds med.

Sami Syrjämäki, VSD:s publikationschef, deltog som representant för vetenskapen år 2025 i den parlamentariska delegationen för utveckling av allmännyttiga samfundets finansiering och verksamhet som tillsattes av statsrådet. Delegationen följer upp helheten av de statsunderstödsanslag som anvisas allmännyttiga samfund och dess utveckling, utvecklingen av statsunderstödsverksamheten, utvecklingen av den verksamhet och de projekt som statsunderstöden gäller samt den ökade genomslagskraften av den verksamhet som statsbidraget möjliggör.

Personalen tog en utflykt till Noux i juni. Foto: Anne Haapanen.

KUNNIG PERSONAL OMSÄTTER DELEGATIONENS MÅL I PRAKTIKEN

År 2025 arbetade 43 personer i fast anställning och elva personer i visstidsanställningar inom arbetsgemenskapen. Antalet årsverken är totalt 47,6. Personalen är högutbildad: nästan 84 procent har avlagt minst lägre högskoleexamen och 72 procent högre högskoleexamen eller doktorsexamen. Personalens åldersstruktur liknar den inom den offentliga sektorn: Medelåldern är 49 år och av den ordinarie personalen är 51,2 procent äldre än 50 år.

Under år 2025 fortsatte man att systematiskt utveckla arbetshälsan. Under året följdes personalens arbetshälsa upp en gång i månaden med en Pulssi-enkät vid personalens gemensamma Teams-möte. I april genomfördes också en enkät om arbetshälsan, enligt vilken en positiv utveckling hade skett särskilt inom hanteringen av arbetet och chefernas verksamhet.

VSD:s personal i siffror 2025

- **43** fast anställda och **11** visstidsanställda
- **47,6** årsverken
- **3** avslutade anställningar
- **84** procent av de fast anställda har avlagt minst lägre högskoleexamen
- **72 procent** har varit anställda i **minst 4 år**
- medelåldern för den fast anställda personalen är **49 år**

Statsunderstöd i siffror 2025

- Allmänt understöd **4 300 000 euro**
- Specialunderstöd som ska fördelas vidare för vetenskapliga samfunds publikationsverksamhet och internationella verksamhet **1 220 000 euro**
- Specialunderstöd som ska fördelas vidare för ordnandet av internationella konferenser och nationella seminarier **700 000 euroa**
- Specialunderstöd som ska fördelas vidare för ordnandet av internationella konferenser och nationella seminarier inom idrottssektorn **100 000 euro**, varav VSD vidareutdelade **32 826 euro**
- Projektstipendier för informationsspridning som ska fördelas vidare **440 000 euro**
- Statspris för informationsspridning som ska fördelas vidare **150 000 euro**
- Specialunderstöd 1.9.2023–31.8.2027 TJNK **145 000 euro** / Utarbetande av etiska anvisningar för informationsspridning
- Specialunderstöd 1.9.2023–30.6.2026 TENK **194 000 euro** / Etiska principer för natur- och miljöforskning och samarbete vid etikprövning (LYTE)
- Specialunderstöd 1.12.2023–30.11.2025 TENK **145 000 euro** / Forskningsetik inom artificiell intelligens i praktiken

VSD HAR EN VIKTIG ROLL I UTVECKLINGEN AV INHEMSK VETENSKAPLIG PUBLIKATIONSVERKSAMHET

ALLT FLER VETENSKAPLIGA PUBLIKATIONER FINNS TILLGÄNGLIGA PÅ WEBBEN

VSD:s tjänster för öppen publicering är *Journal.fi* och *Edition.fi*. År 2025 användes de av över 170 finländska vetenskapsförläggare. I tjänsten *Journal.fi* publicerades 3 155 nya artiklar. Tjänsten *Edition.fi* hade 26 förlag i slutet av året och totalt lästes böcker som publicerades där 17 500 gånger.

VSD ordnade totalt 30 utbildningar för olika utgivares och redaktioners behov. Det största evenemanget var det som hölls i september och som riktade sig till utgivare som använder sig av Open Journal Systems (OJS) och Open Monograph Press (OMP). Över 40 vetenskapsredaktörer deltog.

Tjänsterna *Journal.fi* och *Edition.fi* uppdaterades under hösten till de nya versionerna OJS 3.4 och OMP 3.4. Uppdateringsarbetet föregicks av en testfas i bakgrunden samt av användarutbildningar, där de nya funktionerna i versionsuppdateringarna presenterades. Uppdateringarna säkerställer att tjänsterna är säkra och aktuella.

VSD har redan i tio år deltagit aktivt i utvecklingen av systemen OJS och OMP. Utgivare och redaktörer som använder *Journal.fi* och *Edition.fi* ger också viktig respons om hur systemet fungerar, vilket

Public Knowledge Project för sin del använder för att styra sitt utvecklingsarbete.

ENLIGT ENKÄTEN GÖRS INHEMSKA VETENSKAPLIGA PUBLIKATIONER OFTA PÅ FRIVILLIG BASIS

VSD stöder inhemsk vetenskaplig publicering mångsidigt. Ofta görs inhemska vetenskapliga publikationer på frivillig basis.

I våras genomförde VSD:s publikationschef **Sami Syrjämäki** en enkät bland personer som arbetar som frivilliga för inhemska vetenskapliga tidskrifter som får statsunderstöd. Enkäten utredde bakgrunden och motivationsfaktorerna hos dem som utför frivilligt arbete. Resultaten visar att frivilligt arbete är belastande, men också givande. Resultaten publicerades i december i tidskriften *Informaatiotutkimus*.

VETENSKAPSBOKHANDELN HAR EFTERFRÅGAN ÄVEN UTANFÖR HUVUDSTADEN

Vetenskapsbokhandeln säljer böcker och andra produkter av VSD:s medlemssamfund. Vetenskapsbokhandeln har en webbutik och en

fysisk butik i Kronohagen i Helsingfors. Den främjar också spridning av vetenskaplig litteratur genom att delta i bokförsäljningsevenemang i hela Finland.

Helsingfors bokmässan lockade återigen många besökare, vilket syntes både i försäljningsökningen och i de nya besöksrekorden. Åbo bokmässans nya placering i Logomo skapade en varm och fungerande miljö för evenemanget. Vetenskapsbokhandeln deltog för första gången även på Tammerfors antikvariska bokmässan och därtill ordnades försäljningsevenemang på universitetscampus i hela Finland.

Vetenskapsbokhandelns webbutik utvecklas kontinuerligt. Bland annat har en sida för förhandsprodukter lagts till i webbutiken, så att kunderna kan bekanta sig med publikationer innan de ges ut. I butiken i Kronohagen öppnades också ett upphämtningsställe för webbutiken, vilket har blivit mycket populärt.

Vetenskapsbokhandeln hade rabattkampanjer med olika teman under året. Den viktigaste av dem var kampanjen för stiftelsen Kalevalasällskapet's Folklore Fellows' Communications, som ledde till att Vetenskapsbokhandeln levererade över 1 400 titlar vetenskaplig litteratur om folklig tradition till 24 länder.

Försäljningsresultatet för Vetenskapsbokhandeln för år 2025 var 299 811 euro, varav 85 procent redovisades till samfunden. Nästan 4 200 kunder besökte Vetenskapsbokhandelns fysiska butik.

BYTESCENTRALEN FÖR VETENSKAPLIG LITTERATUR FÖRMEDLAR VETENSKAPLIG LITTERATUR TILL HELA VÄRLDEN

Vetenskapliga samfundens delegation och dess Vetenskapliga samfundens bibliotek grundades 1899. När biblioteket lades ner 1979 inrättades Bytescentralen för vetenskaplig litteratur för att fortsätta dess uppgift. VSD:s bytescentral är unik i hela världen.

Bild: Jaana Tihonen

VSD:s bytescentral sköter det internationella utbytet av vetenskaplig litteratur som publicerats av finländska vetenskapliga samfund och andra aktörer, och skickar ut exemplar för recension till hela världen. Detta ger de finländska publikationerna större synlighet och ökar kunskapen om den finländska forskningen. Å andra sidan förmedlar utbytet vetenskaplig litteratur som publicerats i andra länder till finländska bibliotek.

Förändringarna inom den vetenskapliga publiceringen och biblioteksbranschen syns i utbytet av publikationer. Allt fler publikationer blir elektroniska och antalet bibliotek minskar. Trots detta fortsätter bytescentralens verksamhet att vara aktiv.

Nyckeltal för bytescentralen

	2025	2024	2023	2022
Samfund med utbyte	49	50	57	57
Inhemska publikationsserier	111	111	126	128
Utbytespartner	1208	1295	1497	1669
Inkommande serier	2774	3108	3521	3616

KAMPANJERNA SYNTES I PUBLIKATIONSLAGRET

VSD:s publikationslager finns i Iiris Center i östra Helsingfors. Lagrets år präglades av omfattande distributionsprojekt, ett stärkt partnersamarbete samt utveckling av logistik och system.

Under året gjordes omfattande medlems- och specialutskick. I juli gjordes till exempel Finska Vetenskapsakademiens stora medlems-

utskick som innehöll cirka 1 110 försändelser. Svenska litteratursällskapet gjorde två stora medlemsutskick via publikationslagret, där cirka 1 800 publikationer skickades per brev.

På lagret reagerade man på förändringarna i verksamhetsmiljön, särskilt i fråga om internationell logistik. På grund av förändringarna i USA:s tullpolitik tvingades man avbryta sändningarna dit. I slutet av året var det dock möjligt att återuppta Vetenskapsbokhandelns beställningsleveranser med en annan leverantör.

Vetenskapsbokhandeln och publikationslagret utvecklade i samarbete en saldoövervakning för butiken, vilket möjliggör automatisk uppföljning av slutsålda titlar i butiken så att man kan göra kompletterande beställningar från publikationslagret.

I juni blev DB Schenker en andra leverantör för beställningar från Vetenskapsbokhandelns webbutik och mottogs väl av kunderna. DB Schenker fusionerades med DSV, vilket innebär att DSV:s tjänst erbjuds som leveransalternativ.

Publikationslagers verksamhet i siffror 2025

- Samfundens försändelser **6 540 st.**
- Vetenskapsbokhandelns beställningsförsändelser (inkl. hämtningsbeställningar) **2 200 st.**
- Utbytesförsändelser **2 039 kpl**
- I systemet registrerades **431 nya titlar**

► **Läs mer om utvecklingen av öppen publicering under *Betydelsen av internationellt samarbete och arbete i projekt ökar på sidan 21.***

VSD HAR EN VIKTIG ROLL I FÖRNYANDET AV UTVÄRDERINGSKULTUREN I FINLAND OCH INTERNATIONELLT

MÅLET ÄR EN ANSVARSFULL UTVÄRDERINGSKULTUR

VSD:s mål är att praxis inom vetenskap och utvärdering ska vara hållbar och ansvarsfull. Under VSD:s ledning har utvärderingskulturen förnyats i samarbete med hela vetenskaps- och forskningssamfundet. Tillsammans har man skapat utvärderingspraxis som värdesätter etik, öppenhet, mångfald, genomslagskraft och arbetshälsa samt utvecklat en vetenskapssamfundsorienterad utvärdering av publiceringskanaler, vetenskaplig kvalitet och samhällelig genomslagskraft.

VSD har förbundit sig att främja en ansvarsfull utvärdering genom att underteckna ett internationellt avtal som förnyar utvärderingen av forskare. Delegationen har anslutit sig till Coalition for Advancing Research Assessment (CoARA), som är en koalition av undertecknare av avtalet. Koalitionen har verkat i tre år, och under denna tid har antalet medlemmar mer än fördubblats. Detta vittnar om ett internationellt stärkt engagemang för att förnya utvärderingen av forskning och forskare.

VSD SAMORDNAR FINLANDS NATIONELLA COARA-AVDELNING

De nationella avdelningarna inom CoARA-koalitionen är landspecifika forum för informationsutbyte och utbyte av god praxis i frågor som rör ansvarsfull utvärdering. VSD samordnar Finlands nationella avdelning. Den samlar de finländska CoARA-undertecknarna, som omfattar nästan alla högskolor och många andra organisationer inom vetenskapssamfundet.

De finländska organisationerna har varit aktiva i arbetet med att utveckla utvärderingen. De har bland annat aktivt publicerat de handlingsplaner (Action Plan) som krävs av CoARA:s undertecknare för att beskriva hur organisationer tillämpar CoARA:s principer med beaktande av sina egna särdrag.

Höjdpunkten under 2025 var ett fysiskt möte för den nationella avdelningen. Mötet lyfte fram konkreta framsteg och identifierade gemensamma utmaningar i anslutning till förnyandet av utvärde-

ringspraxis. Även om det krävs långsiktigt arbete för att förnya utvärderingspraxis visade mötet att organisationerna engagerar sig i att främja en ansvarsfullare utvärderingskultur.

VSD DELTAR AKTIVT I ATT UTVECKLA UTVÄRDERINGEN AV FORSKNINGEN INTERNATIONELLT

Janne Pölönen, generalsekreterare för VSD:s publikationsforum, valdes till vice ordförande för CoARA-koalitionen för en tvåårig mandatperiod vid koalitionen generalförsamling. Som vice ordförande är Pölönen en del av CoARA:s styrgrupp, som har till uppgift att säkerställa att CoARA:s verksamhet främjar dess långsiktiga mål och utvecklingen av forskningsutvärderingen.

VSD har också deltagit i tio av CoARA:s temabaserade arbetsgrupper. Den information som produceras i arbetsgrupperna och rekommendationerna stöder genomförandet av utvärderingsförnyelsen i olika länder och organisationer. Genom att delta i arbetsgruppernas

verksamhet kan VSD:s sakkunskap utnyttjas i den internationella utvecklingen av utvärderingskulturen.

STYRGRUPPEN FÖR ANSVARSFULL UTVÄRDERING AV FORSKARE INLEDE SIN MANDATPERIOD

Den nya styrgruppen för ansvarsfull utvärdering av forskare inledde sin fyraåriga mandatperiod våren 2025. Styrgruppens uppgift är att följa upp och stödja genomförandet av rekommendationen för ansvarsfull utvärdering och utvecklingsarbetet i anslutning till den. Den består av representanter för de intressenter som har deltagit i utarbetandet av rekommendationen för ansvarsfull utvärdering. Styrgruppen har också kompletterats med nya medlemmar för att den i så stor utsträckning som möjligt ska representera vetenskaps- och forskningssamfundets perspektiv.

Styrgruppen sammanträdde tre gånger under året och hörde översikter över utvecklingen av FIN-CAM utvärderingsverktyget (Finnish Career Assessment Matrix) samt aktuella teman inom ansvarsfull utvärdering. Vid styrgruppens sista möte diskuterades bland annat utvecklingen av modeller av narrativa cv:n och kopplingar till planeringen av FIN-CAM utvärderingsverktyget.

WEBBVERKTYGET FIN-CAM KAN UNDERLÄTTA MÅNGSIDIG UTVÄRDERING AV FORSKARE

Utkastet till FIN-CAM utvärderingsverktyget, som utvecklas under ledning av VSD, kommenterades av vetenskaps- och forskningssamfundet i början av 2025. Verktöget är utformat för att stödja genomförandet av den nationella rekommendationen för ansvarsfull utvärdering av forskare och CoARA-åtagandena. FIN-CAM, som täckande granskar forskararbetets olika delområden, publiceras på webben som ett verktyg att bläddra i 2026.

Utöver utvecklandet av utvärderingsverktyget samordnar VSD ett ettårigt EU-finansierat projekt som inleddes i september 2025 med målet att utveckla FIN-CAM utvärderingsverktyget med tanke på olika användningsfall och främja ibruktagandet av det i olika slags utvärderingsmiljöer och utvärderingssituationer.

Under projektet har workshoppar ordnats i Rovaniemi, Åbo och Helsingfors. I workshopparna har deltagarna fått bekanta sig med utvärderingsverktyget och diskutera dess lämplighet i olika utvärderingssituationer, såsom rekrytering, utvärdering av karriärutveckling och vid beslut om finansiering. VSD:s projektpartner i projektet är Lapplands yrkeshögskola och Åbo universitet.

HUNDRATALS FORSKARE VERKAR I PUBLIKATIONSFORUMETS EXPERTPANELER

Vetenskapsområdesspecifika expertpaneler, med 300 forskare från finländska universitet och forskningsinstitut, ansvarar för utvärderingen av publiceringskanalerna. År 2025 inleddes en ny panelperiod där panelerna organiserade sig under våren. Höstens panelmöten fokuserade på att informera om förändringarna i publikationsforumklassificeringen samt förberedelserna inför uppdateringsbedömningen 2026. För att vetenskapssamfundet ska ha bättre förutsättningar än tidigare att identifiera tidskrifter i den så kallade gråzonen utarbetade JUFO-sekretariatet en checklista över de vetenskapliga tidskrifternas praxis som kan vara problematiska.

Publikationsforumet gjorde fyra kompletterande bedömningar där panelerna utvärderade de kanaler som skulle läggas till nivå 1 eller sänkas från nivå 1 till nivå 0. Panelerna utvärderade totalt 721 publiceringskanaler som inte tidigare hade klassificerats i JUFO. Av dessa godkändes 321 tidskrifter/serier och sex bokförlag till nivå 1. Panelerna behandlade också 147 motiverade förslag till ändringar i

nivå som fås från vetenskapssamfundet via JUFO-portalerna (förslag om höjning från nivå 0 till nivå 1 eller förslag till sänkning från nivå 1 till nivå 0).

PUBLIKATIONSFORUM-KLASSIFICERINGENS STRUKTUR, KRITERIER OCH KVOTER FÖRNYADES

Publikationsforumet (JUFO) är ett klassificeringssystem som stöder den vetenskapliga publikationsverksamhetens kvalitetsbedömning. Det har uppstått ur behovet av att utvärdera forskningsorganisationernas vetenskapliga publikationsverksamhet, inte bara kvantitativt utan också kvalitativt. Klassificeringen delar in publikationerna i olika nivåer.

Arbetet med att utveckla Publikationsforumklassificeringen fortsatte 2025. Arbetet är en del av verkställandet av VSD:s egen CoARA-handlingsplan. De uppdaterade instruktionerna för Publikationsforumklassificeringen förbjuder tydligare än tidigare användningen av klassificeringen i utvärderingen av en enskild forskare, såsom som grund för rekrytering eller belöning.

Styrgruppen för Publikationsforumet godkände betydande ändringar i Publikationsforumklassificeringen. Ändringarna gäller bland annat: klassificeringens struktur, kriterier, kvoter och beräkning av publikationsvolymen, vilket för sin del stärker kvaliteten och öppenheten i utvärderingen av publiceringskanalerna. Största delen av ändringarna trädde i kraft den 1 januari 2026.

Vid ändringarna slopades nivå 3 där publiceringskanalerna på högsta nivå tidigare grupperades. Detta minskar trycket på organisationer och forskare att koncentrera sin publikationsverksamhet till ett begränsat antal publiceringskanaler och minskar den olämpliga användningen av Publikationsforumklassificeringen för utvärdering av individer.

Anne-Mari Järvelin (Laplands yrkeshögskola), Mira Söderman och Janne Pölönen (Vetenskapliga samfundens delegation) samt Laura Niemi (Åbo universitet). Bilden är från FIN-CAM-workshopen som ordnades som en del av projektet CoARA Boost Cascade Funding i Vetenskapernas hus 11.12.2025. Foto: Oona Myllyntaus.

JUFO-PORTALENS GRÄNSSNITT FÖRBÄTTRADES

Publikationsforumet upprätthåller en publikationskanaldatabas, det vill säga JUFO-portalen, där medlemmarna i vetenskapssamfundet kan bläddra i nivåklassificerade publiceringskanaler och lägga fram förslag till ändring av deras nivåklassificering. År 2025 innehöll JUFO-portalen cirka 37 900 vetenskapliga tidskrifter, serier, konferenser och bokförlag.

Under 2025 inkom totalt 485 förslag från vetenskapssamfundet via JUFO-portalen för att lägga till nya kanaler till portalen. Utöver dessa behandlades även korrigeringsförslag i anslutning till de bibliografiska uppgifterna. Nya förslag till publiceringskanaler fås förutom från vetenskapssamfundet även från undervisnings- och

kulturministeriets publikationsdatatjänst VIRTA. Totalt 1 299 publikationer emottogs för behandling, och bland dem identifierades 474 nya publiceringskanaler för utvärdering av panelerna.

I samarbete med datateknikcentret CSC utvecklades användargränssnittet för JUFO-portalen för paneldeltagarnas och sekretariatets funktioner. Utöver den offentliga portalen betjänas vetenskapssamfundet av gränssnittet i publikationskanaldatabasen, som har integrerats i flera organisationers egna forskningsdatasystem.

► **Läs mer om utvecklingen av utvärdering under *Betydelsen av internationellt samarbete och arbete i projekt ökar på sidan 21.***

DEKLARATIONEN FÖR ÖPPEN VETENSKAP SIKTAR MOT FRAMTIDEN

DEN NYA DEKLARATIONEN FÖR ÖPPEN VETENSKAP OCH FORSKNING GENOMFÖRDES I ETT OMFATTANDE SAMARBETE

Deklarationen för öppen vetenskap och forskning styr främjandet av öppenhet i det finländska forskningsområdet. Den första deklARATIONEN blev klar år 2020, och den kollektiva uppdateringen av deklARATIONEN blev klar år 2025 som ett resultat av workshoppar, omfattande öppet hörande och styrgruppens arbete. I slutet av året hade över två tredjedelar av alla sektorer inom forskningsorganisationerna undertecknat den.

Deklarationen gör öppenheten till en del av en bredare helhet av akademiska värden tillsammans med vetenskapens frihet, forskningens säkerhet och ett ansvarsfullt internationellt samarbete. I den nya deklARATIONEN har de strategiska målen skrivits in som aktiva åtaganden som uppmanar hela forskningsområdet att göra forskningen öppen.

Den nya deklARATIONEN betonar det gemensamma åtagandet att främja öppenhet. DeklARATIONEN förpliktar inte, utan uppmanar att

förbinda sig till det gemensamma avtalet med beaktande av egna särdrag.

UPPDATERING OCH AKTUALISERING AV HELHETEN AV POLICYER

Utöver uppdateringen av deklARATIONEN har också arbetet med att uppdatera helheten av policyer av öppen vetenskap och forskning inletts. En så aktuell policyhelhet som möjligt stöder organisationernas beredskap att svara på förändringar och skapar förutsättningar för utvecklingen av den egna verksamheten. Till exempel har utvecklingen av artificiell intelligens och betoningen av forskningssäkerheten visat hur snabba förändringarna i verksamhetsmiljön kan vara ibland.

Under 2025 uppdaterades särskilt avsnittet om öppna lärresurser i policyn för öppen utbildning och öppna lärresurser, och delpolicyn om öppna forskningsdata uppdaterades i policyn om forskningsmaterial. Båda var föremål för ett offentligt hörande. Hösten 2025 inleddes också ett uppdateringsarbete av

Mötet mellan sekretariatet och styrgruppen för Öppen vetenskap och forskning ordnades i samband med somrardagarna i öppen vetenskap i maj i Vetenskapernas hus. Foto: Anne Haapanen.

avsnittet som gäller journal- och konferensartiklar i policyn för öppen tillgång till forskningspublikationer samt policyn för öppen forskningskultur.

Delpolicyn för samlingsverk och monografier, som beretts från och med 2021, blev klar våren 2025. I beredningsarbetet betonades alla berörda parter gemensamma strävan att hitta en lösning för att garantera öppenhet. Öppenheten i samlingsverk och monografier har betydelse inte bara för tillgången till information, utan också för till exempel lika möjligheter för olika vetenskapsgrenar att publicera öppet.

Vid utarbetandet av policyerna av öppen vetenskap och forskning söker man mål för öppenheten. Samtidigt tar man hänsyn till att det också krävs en diskussion om finansieringen för att uppnå målen, som inte är en direkt del av policyhelheten. Det var just frågorna om finansiering och öppenhetens inverkan på små inhemska vetenskapliga förläggare som krävde noggrann beredning i policyarbetet.

UPPFÖLJNINGEN AV ÖPPENHETEN FÖRNYAS

Uppföljningen av öppen vetenskap granskar hur målen för policyerna uppnås i forskningsorganisationerna och deltar i produktionen

av den nationella helhetsbilden av utvecklingen av öppen vetenskap. VSD:s styrgrupp för samordningen av öppen vetenskap och forskning beslöt att grunda en arbetsgrupp för att utveckla en uppföljningsmodell. Arbetsgruppen ska stödjas av en expertgrupp som sammanställs bland de personer i organisationerna som svarade på uppföljningsenkäten.

Utvecklingsarbetet för uppföljningen stöds också av de allmänna internationella principerna för uppföljning av öppen vetenskap Open Science Monitoring Initiative (OSMI), som publicerades i juli 2025. Den nationella uppföljningen av öppen vetenskap och forskning är redan helt förenlig med OSMI:s allmänna principer. Mer detaljerade preciseringar är möjliga från och med 2026, då OSMI:s arbete har framskridit så att man kan dra upp riktlinjer för dem.

I oktober 2025 publicerades en färdplan för finansieringen av öppen vetenskap och forskning, som utarbetades av en arbetsgrupp som sammanställdes vid samordningen av öppen vetenskap och forskning. I den deltog förutom forskningssamfundets centrala aktörer även representanter för flera ministerier.

Målet med färdplanen är att förnya befintliga mekanismer för forskningsfinansiering så att de stöder öppenheten bättre. Den rekommenderar nationella åtgärder till exempel för att utveckla finansieringsmodellen för högskolor och finansieringen av öppen forskningspublicering samt erbjuder anvisningar för att främja öppenhet genom finansiering och resursfördelning till olika aktörer, såsom forskningsfinansiärer.

DEN NATIONELLA KAPACITETEN INOM MEDBORGARFORSKNINGEN FRAMSKRIDER

Medborgarforskning är vetenskaplig forskning där aktivt deltagande, annat än som forskningsobjekt, inte kräver akademiska kvalifika-

tioner. Främjandet av medborgarforskningens kapacitet hör till EU-kommissionens vetenskapspolitiska mål. Detta ökar kunskapens tillgänglighet i samhället och synliggör värdet av frivilligarbete för vetenskapen.

Enligt EOSC Observatory (European Open Science Cloud) har 44 procent av EU-länderna nationella policyer för medborgarforskning. För Finlands del har dessa producerats av arbetsgruppen för medborgarforskningens stöd och tjänster som samordnas av VSD.

ÖPPET KULTURARV

VSD anslöt sig i december 2024 till koalitionen för öppet kulturarv (tidigare Towards a Recommendation on Open Cultural Heritage, TAROCH). VSD kan som en del av koalitionen för öppet kulturarv påverka öppenheten i kulturarvet också på internationell nivå och se till att åtgärderna för detta på bästa möjliga sätt stöder öppen vetenskap.

Öppen vetenskaplig kunskap och öppet kulturarv berikar varandra: Öppna kulturmaterial används i allt högre grad också som material inom vetenskap och forskning, medan öppna forskningspublikationer och andra öppna forskningsresultat i slutändan också blir en del av kulturarvet.

► **Läs mer om främjandet av vetenskapens öppenhet i ledaren *VSD främjar öppen publicering i Finland och internationellt* på sidan 14 och under *Allt fler vetenskapliga publikationer finns tillgängliga på webben* på sidan 11.**

BETYDELSEN AV INTERNATIONELLT SAMARBETE OCH ARBETE I PROJEKT ÖKAR

PORTALEN SOM VSD GRUNDANDE SAMMANFÖR VETENSKAPSSAMFUNDEN FÖR FÖRSTA GÅNGEN INTERNATIONELLT

VSD:s nya internationella samfundsportal samlar vetenskapliga samfund från hela världen för första gången. Directory of Learned Societies (DoLS) är en söktjänst på engelska som är öppen för alla, och den första versionen innehåller redan 1 431 vetenskapliga samfund från hela världen. Syftet med de vetenskapliga samfundens internationella söktjänst är att främja de vetenskapliga samfundens synlighet, nätverkande och uppbyggande av gemenskap.

I portalen har olika uppgifter sammanställts om de vetenskapliga samfundens, såsom placering, organisationstyp och publikationsförbindelser. Söktjänsten gör det lättare att hitta publikationer från vetenskapliga samfund och öka kunskapen om vetenskapliga samfund. VSD förvaltar portalen och den internationella ledningsgruppen ansvarar för dess utveckling, underhåll och samarbete med intressenter.

FEM EU-FINANSIERADE PROJEKT PÅGICK INOM VSD

ALMASI 2025–2027

Aligning and Mutualizing nonprofit Open Access publishing Services Internationally

Projektet ALMASI inleddes i januari 2025 med målet att bygga ett sammanhängande, icke-vinstdrivande, högkvalitativt och hållbart ekosystem för vetenskaplig publicering inom forskningssamfundet. Det ska införas i Afrika, Europa och Latinamerika som en del av den globala referensramen Diamond Open Access, som samordnas av UNESCO.

Projektet stärker redan befintliga tjänster och lösningar för Diamond OA-publicering, som är avgiftsfria för författare och läsare. Utbytet, samordningen och förenandet av information och kunskap om publikationsverksamhet ska också stärkas. Särskild

uppmärksamhet ägnas åt utveckling och interoperabilitet av färdigheter, tjänster och lösningar för att verksamhetsmodellerna för öppen publicering ska vara genuint tillgängliga och hållbara i olika världsdelar.

I projektet har VSD ett ledande ansvar i två arbetspaket som direkt anknyter till utvecklingen av Diamond OA-publicering och till stöd för beslutsfattandet. VSD samordnar kartläggningen som skapar en översikt av icke-vinstdrivande publiceringsekosystemen i Europa, Latinamerika och Afrika med tanke på geografiska områden, publikationstyper, organisations- och förvaltningsstrukturer, finansieringsmekanismer samt olika publikationstjänster och publikationslösningar. Under VSD:s ledning sammanställer projektet också olika hållbarhetsmodeller och uppföljningsverktyg för publikationsverksamheten samt utarbetar ett självutvärderingsverktyg, anvisningar och finansieringskriterier som stöd för beslutsfattarna.

CRAFT-OA 2023–2025

Creating a Robust Accessible Federated Technology for Open Access

Projektet CRAFT-OA avslutades i slutet av 2025. Projektet stärkte den tekniska kapaciteten och de gemensamma verksamhetsätten inom öppen publicering enligt diamantmodell (Diamond OA) i Europa.

Ett viktigt resultat var Diamond Discovery Hub som stärker interoperabiliteten för registret över europeiska Diamond OA-tidskrifter och metadata. Dessutom förbättrades bland annat kärnfunktionerna i Open Journal Systems (OJS) och OJS-plugins, såsom metadatakvalitet, flerspråkighet och praxis som är förenliga med den allmänna dataskyddsförordningen (GDPR). Projektets resultat har sammanställts i European Diamond Capacity Hub (EDCH), där de upprätthålls efter att projektet avslutats.

I projektet ledde VSD ett arbetspaket för att förbättra OJS kärnfunktioner. VSD ansvarade också för att rapportera om Diamond OA-tidskrifternas och plattformarnas tekniska utmaningar och stödåtgärder. Detta inkluderade en omfattande bedömning av hur väl de rekommenderade bästa tekniska praxis och standarderna används i Diamond OA-tidskrifterna och på publiceringsplattformarna. Slutsatserna i rapporten utnyttjades för att rikta utbildnings- och stödmaterial.

DIAMAS 2022–2025

Developing Institutional Open Access Publishing Models to Advance Scholarly Communication

Projektet DIAMAS avslutades i augusti 2025 och därmed färdigställdes den första täckande europeiska helhetsbilden av den icke-vinstdrivande öppna publiceringen. Dessutom utvecklades kvalitetsstandarder och självutvärderingsverktyg för att stärka Diamond OA-utgivares processer, administration, kvalitet och ekonomisk hållbarhet. Genom att lyfta fram de vetenskapliga samfundens erfarenheter och behov stärkte VSD ytterligare de finländska aktörernas synlighet i det europeiska samarbetet för öppen publicering.

Projektet resulterade i helheten DIAMAS Toolsuite med anvisningar, verktyg och utbildningsmaterial, som stärker utvecklingen av publikationsverksamheten, på en webbplattform. VSD:s insats gällde i synnerhet främjande av tillgänglighet, jämlikhet och flerspråkighet samt analyser av Diamond OA-publiceringens finansieringsmodeller och nationella stödstrukturer.

Projektet producerade internationella Diamond OA-rekommendationer för högskolor, forskningsorganisationer, finansiärer och beslutsfattare. Dess arv förs vidare av European Diamond Capacity Hub, som sammanställer verktyg, register och gemenskapsforum till en permanent struktur.

GraspOS-projektet fokuserade på att öppen vetenskap tas i beaktande på ett mångsidigare sätt än tidigare i utvärderingen av forskning. Projektets slutkonferens ordnades i november i Pisa i Italien. Foto: Andrea Mannocci (GraspOS).

GraspOS 2023–2025

Next Generation Research Assessment to Promote Open Science

I det EU-finansierade projektet GraspOS som avslutades i slutet av 2025 deltog 18 organisationer från elva olika länder. Organisationer inom forskning, forskningsförvaltning och forskningsfinansiering deltog i projektet. Från Finland deltog förutom Vetenskapliga samfundens delegation även CSC – IT-centret för vetenskap och Östra Finlands universitet i projektet GraspOS.

Målet med projektet var att stödja pågående förnyelser, såsom öppna informationskällor som används vid utvärdering, och bana väg för uppföljnings- och utvärderingssystem inom ansvarsfull

forskning i enlighet med öppen vetenskap. GraspOS producerade verktyg, anvisningar och tjänster som stöd för ansvarsfull utvärdering. I centrum för allt detta låg ett mångsidigare beaktande av öppen vetenskap vid utvärderingen av forskning och forskare. VSD producerade också material (SCOPE+i Resources) som stöd för det praktiska arbetet med ansvarsfull utvärdering.

Alla resultat av projektet är fritt tillgängliga via servicekatalogen GraspOS och Zenodo. Dessutom innehåller OpenAIREs webbkurs Opening Research Assessment Training Catalogue ett avsnitt av de material som producerats. Material som producerats kan utnyttjas

och vidareutvecklas i organisationer och nätverk, till exempel vid utbildningar.

CoARA Boost 2025–2026

Implementing Framework for Assessment: Case FIN-CAM

Projektet Implementing Framework for Assessment: Case FIN-CAM främjar ansvarsfull forskarutvärdering genom att utveckla verktyget Finnish Career Assessment Matrix (FIN-CAM) för mångsidig och transparent utvärdering av enskilda forskare. I projektet utvecklas verktyget tillsammans med centrala intressenter för olika användningssituationer.

Målet med projektet är att stödja ibruktagandet och tillämpningen av verktyget i olika organisationer. Projektet bygger också upp FIN-CAMs webbversion och stärker samarbetet med planerare av de nordiska ramarna för forskarutvärdering.

VSD samordnar projektet och dess partner är Lapplands yrkeshögskola och Åbo universitet. Det finansieras genom EU:s program CoARA Boost Cascade Funding.

► **Läs mer om främjandet av vetenskapens öppenhet under:**

- ***VSD främjar öppen publicering i Finland och internationellt på sidan 4***
- ***Allt fler vetenskapliga publikationer finns tillgängliga på webben på sidan 11***
- ***Deklarationen för öppen vetenskap siktar mot framtiden på sidan 18***

► **Läs mer om främjandet av utvärdering i avsnittet**

- ***VSD har en viktig roll i förnyandet av utvärderingskulturen i Finland och internationellt på sidan 14***

PROJEKTARBETET UTREDDER FORSKNINGENS SAMHÄLLELIGA GENOMSLAGSKRAFT

Utöver internationella projekt pågick projektet för utvärdering av forskningens samhällsliga genomslag 2023–2025 vid VSD. Projektet utredde behoven, möjligheterna och bästa praxis för utvärdering av forskningens samhällsliga genomslag. Projektets mål är att främja utvärderingen av forskningens samhällsliga genomslag i enlighet med ansvarsfull utvärderingspraxis.

I det första skedet genomförde arbetsgruppen en enkät som besvarades av sammanlagt 624 forskare inom olika vetenskapsområden. Forskarna förhåller sig i genomsnitt positivt till främjandet av forskningens samhällsliga växelverkan, men upplever det som en utmaning att utvärdera genomslaget. I det andra skedet kartlades på basis av en enkät, intervjuer och dokumentmaterial praxis, synpunkter och behov i anslutning till utvärderingen av det samhällsliga genomslaget hos universitet, yrkeshögskolor och statens forskningsinstitut.

Forskarna efterlyser beaktande av forskningens och forskarnas många olika roller samt enhetligare praxis vid utvärderingen av det samhällsliga genomslaget. Även universiteten, statens forskningsinstitut och yrkeshögskolorna önskar ett starkare nationellt samarbete för att utveckla utvärderingen av forskningens samhällsliga genomslag.

Resultaten av projektet publicerades våren 2025 i två rapporter som utgör ett väsentligt kunskapsunderlag för den nationella utvecklingen av utvärderingen av samhällsligt genomslag som VSD fortsätter med i enlighet med sin strategi 2025–2030.

VSD:S FORSKNINGS- OCH UTREDNINGSVERKSAMHET ÄR AKTIV

Forskings- och utredningsverksamheten är i enlighet med VSD:s strategi kopplad till främjandet av en rättvisare, öppnare och

mångsidigare verksamhetsmiljö för vetenskaps- och forsknings-samfundet, och utvärdering.

De referentgranskade artiklarna och preprints fördjupade sig till exempel i förståelsen för metoder och utmaningar i anslutning till identifiering och kartläggning av vetenskapliga samfund. Detta stöder utvecklingen av det internationella registret över vetenskapliga samfund (Directory of Learned Societies, DoLS).

En annan undersökning gällde förlagstyper och samarbetsstrukturer för tidskrifter som indexerats i databasen Web of Science. Undersökningen visade att trots de kommersiella förlagens dominerande ställning är nästan en tredjedel av de internationella vetenskapliga tidskrifterna utgivna av samfund. Å andra sidan visade en undersökning i sju länder i Sydamerika och Europa att samfunden, vid sidan av högskolorna, är viktiga utgivare av nationella tidskrifter.

En undersökning som utnyttjar omfattande publikationsmaterial visade att flerspråkig publikationsverksamhet och publikationskommunikation är viktiga inom alla vetenskapsområden. Betydelsen av flerspråkig vetenskapskommunikation betonades både i referentgranskade publikationer och i ett kapitel i samlingsverket som lyfte fram hur samfund och andra icke-kommersiella aktörer kan stödja olika språkgemenskaper och vetenskapsområdenas mångfald.

Förutsättningarna för öppen och icke-kommersiell publikationsverksamhet främjades i ett nära europeiskt samarbete, särskilt i projekt som syftar till att stödja diamantpublicering och annan icke-vinstdrivande publicering. Synergirapporten samt rekommendationer och genomförandeanvisningar för forskningsorganisationer, finansärer och beslutsfattare ger en konkret referensram för hur infrastrukturer, tjänster och finansiering kan riktas till hållbar öppen publicering.

Dessutom stöder den inledande guiden till strategin för jämlikhet, mångfald, delaktighet och likabehandling (EDIB) publikationsaktö-

erna i det praktiska utvecklingsarbetet. Utvecklingen av Publikationsforum-klassificeringen fortsatte med hjälp av en omfattande enkät för intressenter. Enkätresultaten fördjupade förståelsen för olika aktörgruppers behov, klassificeringens styreffekter och utvecklingsobjekt. Utifrån dessa resultat kan VSD bättre än tidigare styra Publikationsforumets förnyelser till stöd för en öppen, transparent och högklassig utvärdering av publiceringskanalerna.

Främjandet av ansvarsfull utvärdering var ett genomgående tema i VSD:s publikationer 2025. Undersökningen som analyserar ibruktagande av CoARA-principerna vid europeiska högskolor gav de första omfattande lägesbilderna av hur utvärderingsförnyelsen framskrider. Rapporterna om forskningens samhälleliga genomslag och utvärdering av den sammanställde både organisationers och forskares åsikter om hur man kan främja genomslagskraften samt om utmaningarna i mätningen och utvärderingspraxisen, vilket stöder förnyandet av den nationella utvärderingskulturen. Tillsammans med europeiska rekommendationer och anvisningar stärker dessa resultat VSD:s roll som sakkunnig, som bygger upp en forskningsbaserad grund för en ansvarsfull utvärdering av forskning och publikationsverksamhet både i Finland och internationellt.

► Läs mer om

- **främjandet av utvärdering under VSD har en viktig roll i förnyandet av utvärderingskulturen nationellt och internationellt på sidan 14**
- **den internationella portalen över vetenskapliga samfund under Portalen som VSD grundande sammanför vetenskapssamfunden för första gången internationellt på sidan 21**
- **Länkar relaterade till projekten finns i [bilaga 2](#).**

GENOMSLAGSKRAFT GENOM KOMMUNIKATION

UTVECKLINGSARBETE PÅ MÅNGA FRONTER

VSD:s kommunikation har utvecklats målinriktat mot större genomslagskraft. Inom VSD har man utvecklat kanaler för intern kommunikation, nyhetsbrev och förvaltning av sociala medier, medieuppföljning samt intensifierat kommunikationssamarbetet inom arbetsgemenskapen.

År 2025 hade VSD:s webbplats totalt 596 572 besökare, vilket är en och en halv procent mer, eller cirka 9 000 fler besök, än året innan. Webbplatsen tsv.fi hade en stor tillväxt och besöktes cirka 46 000 gånger. Detta är nästan 7 000 fler besök än året innan. Antalet besök (42 442) på webbplatsen för Vetenskapsdagarna fördubblades också, vilket kan förklaras av att Vetenskapsdagarna ordnades genast i början av året.

Under 2025 fattades beslut om stora kommunikationsförnyelser, såsom att inleda en förnyelse av webbplatsen och det visuella utseendet. Konkurrensutsättningen av webbplatsförnyelsen gjordes på hösten och Exove Oy med de bästa poängen valdes som partner.

Bakom utvecklingen ligger VSD:s nya strategi och kommunikationen om dess prioriteringar på ett tydligt och tillgängligt sätt. Målet med reformerna är att VSD:s betydelse i vetenskapssamfundet och samhället ska bli synligare. På så sätt betjänas målgrupperna bättre. En enhetlig kommunikation underlättar också sakkunnig-kommunikationen i arbetsgemenskapen, och på så sätt riktas de kommunikativa resurserna effektivare.

VSD:s kommunikationsenhet arbetade intensivt under hela året med beredningen av dessa förnyelser tillsammans med ett stort antal sakkunniga och med styrelsen. Dessutom arbetade kommunikationsenheten bland annat med superåret för vetenskapsevenemang, tidskriften Tieteessä tapahtuu (Aktuellt inom

► **Läs mer om vetenskapsevenemangen under Året inleddes med vetenskapens storevenemang på sidan 28.**

vetenskapen) och tog fram den nya webbplatsen för Vetenskapernas hus tillsammans med it-enheten.

VSD:S VETENSKAPSPRIS SYNLIGGÖR ARBETET SOM VETENSKAPLIGA SAMFUND UTFÖR

VSD:s vetenskapspris tilldelades Finlands marinarkeologiska sällskap som erkännande för deras långsiktiga och tvärvetenskapliga arbete för att främja forskning, skydd och utbildning inom kulturarvet under vatten. Prissumman var 10 000 euro.

Priset är ett betydande inhemskt erkännande för ett vetenskapligt samfund eller en samfundsaktiv som gjort de vetenskapliga samfundens verksamhet synlig på ett särskilt förtjänstfullt sätt. I bedömningskriterierna för priset betonas bland annat främjande av öppen vetenskaplig publicering, vetenskapskommunikation och ordnande av vetenskapliga evenemang.

Finlands marinarkeologiska sällskap är det första finländska vetenskapliga samfund som har godkänts som en rådgivande medborgarorganisation av Förenta nationernas (FN) specialorganisation för utbildning, vetenskap och kultur UNESCO för att skydda kulturarvet under vatten. Detta har ökat den finländska marinarkeologins internationella synlighet och gjort medborgarvetenskapen och vetenskapens frivilligarbete mer allmänt känt.

VSD:s vetenskapspris delas ut vartannat år ur Alfred Kordelins stiftelses Vetenskapliga samfundens delegations 100-års fond. Förslagen till vem som ska få priset fås huvudsakligen från andra medlemmar inom vetenskapssamfundet eller vetenskapliga samfund, och priset är därför samtidigt också ett erkännande av den kollegiala gemenskapen för värdefullt arbete.

Vesa Saarinen, vice ordförande för Finlands marinarkeologiska sällskap, Markku Luoto, ordförande och Kalle Virtanen, styrelseledamot. Foto: Anne Haapanen/VSD.

ÅRET INLEDDES MED VETENSKAPENS STOREVENEMANG

TOTALT 26 EVENEMANG ORDNADES

Vetenskapliga samfundens delegation ordnade 26 evenemang under år 2025. Av dessa ordnades elva i samarbete med en eller flera intressenter. VSD:s evenemang ordnas i regel för tre olika målgrupper: medlemssamfund, vetenskapsakkunniga och den stora allmänheten som är intresserad av vetenskap.

Vid tre evenemang räknades antalet besökare vara flera tusen. Det mest besökta evenemanget med totalt 6 500 besökare var Vetenskapsdagarna som ordnades i januari. De flesta av evenemangen hade från några tiotal till hundra besökare. VSD:s evenemang hade totalt drygt 16 000 besökare.

Drygt 200 personer deltog i de utbildningar som VSD ordnade under året. Utbildningarna i tjänster för öppen publicering erbjuder stöd för bland annat användningen av systemen OJS och OMP. Utgivare utbildades också i användningen av DOI-nummer, det vill säga hur man skapar permanenta identifierare för vetenskapliga publikationer.

Foto: Jaana Tihonen

VETENSKAPSDAGARNA OCH VETENSKAPENS NATT SAMMANFÖR TUSENTALS MÄNNISKOR I VETENSKAPENS TECKEN

Vetenskapsdagarna och dess systerevenemang Vetenskapens natt och Vetenskapskiosken sammanförde i januari tusentals människor i olika åldrar och med olika bakgrund för att bekanta sig med forskningsbaserad kunskap och delta i aktuella diskussioner. Superveckan med tre vetenskapsevenemang erbjöd över 230 timmar program under fem dagar. Nästan 10 200 besökare deltog i evenemangen. Det var en stor ökning jämfört med förra gången, då evenemangen anordnades samtidigt.

Vetenskapsdagarna ordnades i Helsingfors universitets huvudbyggnad och i Tankehörnan. Temat för evenemanget var Insikter och misstag. De populäraste tillställningarna handlade bland annat om Rysslands historiepolitik, artificiell intelligens och intuition. På basis av publikrespons ansågs särskilt möjligheten att diskutera med forskare vara värdefull.

Vetenskapsdagarnas ungdomsdag erbjöd vetenskap för elever i årskurs 9 och andra stadiet i form av föreläsningar och workshoppar. För första gången deltog flera yrkesskolegrupper.

Seminarierna som ordnades i samarbete med Hanaholmen, Finska Vetenskapsakademien och Delegationen för informations-spridning samlade över 150 aktörer inom branschen.

Programmet som hölls på webben utvidgade tillgängligheten till Vetenskapsdagarna till hela Finland. Sändningarna som producerades i samarbete med sex städer samlade tusentals streaming- och inspelningsvisningar.

Vetenskapens natt breddade ut sig över Helsingfors med nästan 50 evenemang. Museer, bibliotek, arkiv och andra vetenskaps- och kulturaktörer erbjöd allmänheten upplevelser där sakkunnigkunskap

Nästan 10 200 besökare deltog i superveckan med tre vetenskaps-evenemang.

och samvaro förenades. Responsen berömde det stora utbudet och stämningen under evenemanget.

Vetenskapskiosken byggdes mitt i staden i Helsingfors centrumbibliotek Odes entréhall. Korta informationstillfällen om planeternas, människornas och materialens rörelse samlade nyfikna åhörare och gav kompakta, lättillgängliga doser av forskningsbaserad kunskap.

Sammantaget stärkte vetenskapsevenemangen i januari synligheten för debatten baserad på forskningsbaserad kunskap och erbjöd möjligheter att delta i den. De främjade i enlighet med VSD:s strategi vetenskapens tillgänglighet och gjorde vetenskapssamfun-

Vetenskapstorget på Helsingfors bokmässan intresserar publiken. VSD svarar för Vetenskapstorgets kuratering. Foto: Anne Haapanen.

det mer synligt samtidigt som de erbjöd besökarna inspirerande och upplevelserika sätt att sätta sig in i vetenskapen.

VSD KURATERADE VETENSKAPSPROGRAMMET FÖR VETENSKAPSTORGET PÅ HELSINGFORS BOKMÄSSA

Vetenskapstorget (Tiedetori) på Helsingfors bokmässan omfattande ett vetenskapsprogram där tiotals forskare och sakkunniga presenterade aktuell forskning i över 30 paneler, intervjuer och presentationer. Fler än 5 000 mässbesökare deltog i det två dagar långa evenemanget den 23–24 oktober 2025.

Vetenskapstorgets program erbjöd mångsidiga perspektiv på bland annat klimatförändringen, forskningen i språk och kultur samt den färskaste kunskapen om hälsa och teknologi. Programmet producerades av tiotals vetenskapsföreliggare och andra vetenskapsaktörer. Vetenskapliga samfundens delegation var kurator för programmet.

VSD ORDNAR MÅNGA EVENEMANG FÖR SAKKUNNIGA VARJE ÅR

Under sommardagarna i öppen vetenskap skapades visioner om öppenhetens framtid

Sommardagarna i öppen vetenskap och forskning hölls i Helsingfors i Vetenskapernas hus och på webben 26–27.5.2025. Cirka 60 personer deltog på plats och cirka 80 personer på distans.

Temat för sommardagarna var att gemensamt omsätta visionen om ansvarsfull öppenhet i praktiken, och de första stegen togs i enlighet med den nya deklARATIONEN för öppen vetenskap och forskning samt undervisnings- och kulturministeriets visionsarbete som offentliggjordes vid evenemanget. Även 2025 års priser för öppen utbildning delades ut.

Bilden till vänster: På vinterdagarna för öppen vetenskap diskuterades bland annat forskningssäkerhet och vetenskapens öppenhet. Foto: Jonni Karlsson. Bilden till höger: Årliga Tiedejulkaisemisen päivät ordnades i Vetenskapernas hus i oktober. Foto: Anne Haapanen.

Vinterdagarna i öppen vetenskap ordnades i samarbete med Helsingfors universitet

Vinterdagarna i öppen vetenskap och forskning ordnades 2–4.12.2025 på Helsingfors universitets centrumcampus, Vetenskapernas hus i Kronohagen och på webben. Under tre dagar deltog cirka 80 personer på plats och cirka 120 personer på webben. Evenemanget ordnades i samarbete med Helsingfors universitet.

Temat för vinterdagarna var "så öppet som möjligt", vilket i synnerhet var kopplat till en granskning av förhållandet mellan

forskningssäkerhet och öppen vetenskap ur olika synvinklar. Under vinterdagarna utdelades de nationella priserna i öppen vetenskap och forskning för år 2025 samt Helsingfors universitets eget pris för öppen vetenskap.

Tiedejulkaisemisen päivät 9–10.10

VSD:s publikationstjänster ordnade Tiedejulkaisemisen päivät (Vetenskapspubliceringens dagar) tillsammans med Förbundet för

RESSH-konferensen samlade forskare till Vetenskapernas hus i maj för att diskutera ansvarsfull forskningsutvärdering inom humaniora och samhällsvetenskaper. Foto: Anne Haapanen.

vetenskapspubliserings i Finland, Nationalbiblioteket och Delegationen för informationsspridning i Vetenskapernas hus och på webben. Dagarna lockade en rekordstor publik för att bland annat reflektera över hur den generativa artificiella intelligensen påverkar vetenskaplig publicering.

Temadag för utgivare som använder Open Journal Systems och Open Monograph Press 3.9

Drygt 40 vetenskapsredaktörer deltog i dagen för utgivare som använder OJS (Open Journal Systems) och OMP (Open Monograph Press) i september. Evenemanget ordnades för andra gången.

Konferensen RESSH ordnades i Vetenskapernas hus 19-21.5

Konferensen RESSH, som fördjupade sig i forskningsutvärdering inom humanistiska vetenskaper och samhällsvetenskaper, ordnades i Vetenskapernas hus 19-21.5.2025 som samarbete mellan nätverket ENRESSH (European Network for Research Evaluation in Social Sciences and Humanities) och VSD. Konferensen sammanförde forskare och sakkunniga för att reflektera över en ansvarsfull, inkluderande och betydelsefull forskningsutvärdering.

Konferensens presentationer och diskussioner betonade att forskningens och forskarnas utvärderingspraxis måste identifiera

mångfald, öppenhet och genomslag i alla former. Utvärderingen har stor betydelse för hurdan forskning som bedrivs och vilka karriärvägar som är möjliga för forskarna. En viktig utvärderingsprincip ansågs vara att forskarna ska få delta i utvärderingsprocesserna och att utvärderingen ska vara till nytta för forskaren.

Dagen för ansvarsfull utvärdering 9.4

Dagen för ansvarsfull utvärdering ordnades den 9 april 2025. Webb-evenemanget sammanförde representanter för vetenskaps- och forskningssamfundet för att diskutera aktuella frågor om ansvarsfull utvärdering av forskning och forskare. Evenemanget ordnades för tredje gången.

Dagen för ansvarsfull utvärdering 2025 fokuserade särskilt på att reflektera över vad "ansvarsfullhet" innebär vid utvärdering. Utöver detta gavs en översikt över arbetet med att utveckla FIN-CAM-utvärderingsverktyget och responsen på utkastet till utvärderingsverktyget. De nationella arbetsgrupperna och nätverken som främjar ansvarsfull utvärdering berättade också om sin verksamhet.

TIDSKRIFTEN TIETEESSÄ TAPAHTUU BELÖNADES FÖR SIN KVALITET

TIDSKRIFTEN TIETEESSÄ TAPAHTUU BELÖNADES SOM ÅRETS DIGITALA TIDNING

Tidskriften *Tieteessä tapahtuu* (Aktuellt inom vetenskapen), som ges ut av VSD, belönades för sin kvalitet. Kultur-, opinions- och vetenskapstidskrifternas förbund Kultti ry belönades den medpriset Vuoden laatudigi 2025, som är en hyllning till en webbtidskrift av hög kvalitet. Priset delades ut på Helsingfors bokmessa.

Tidskriften *Tieteessä tapahtuu* utkom fem gånger under året. Den vänder sig till både medlemmar av vetenskapssamfundet och andra läsare som är intresserade av vetenskap. Den utkommer som en öppen webbtidning samt till utvalda delar som en pdf-tidskrift som publiceras i tjänsten *Journal.fi*.

Tidskriften *Tieteessä tapahtuu* har ett redaktionsråd med **Kaisa Välimäki**, verksamhetsledare för Miljökunskapsforumet, som ordförande. Den följer Journalistreglerna och är medlem i kultur-, opinions- och vetenskapstidskrifternas förbund Kultti ry.

Tidskriften *Tieteessä tapahtuu* i siffror 2025

- Besök webbtidskriften **147 975**
- Besök i tjänsten *Journal.fi* **249 125**
- Utgivna nummer **5**
- Publicerade längre texter **35**
- Publicerade bokrecensioner **40**
- Författare **88**

STABILT ANTAL LÄSARE

Under året lästes tidskriften *Tieteessä tapahtuu* 148 975 gånger som webbtidskrift och 249 125 gånger i tjänsten *Journal.fi*. Läsarantalet för webbtidskriften har ökat för varje år och år 2025 var ökningen två procent jämfört med 2024.

VSD har publicerat tidskriften sedan 1983. Tidningens årgångar finns sedan 1996 i tjänsten *Journal.fi*, och tidskriftens långsiktiga mål är att ge ut årgångarna 1983–1995 i digitalt format. Under 2025 digitaliserades årgångarna 1984 och 1985.

Redaktionschef Taina Vuokko och grafiker Anne Haapanen mottog priset Vuoden laatudigi på Helsingfors bokmässa. Priset utdelades av Kultti ry:s ordförande Tuomas Rantanen och europaparlamentariker Sirpa Pietikäinen.

Mest lästa artiklar i webbtidskriften 2025

1. **Antero Holmila:** Israelin itsenäistyminen ja myyttinen historia (6/2008) (Israels självständighet och mytiska historia)
2. **Atte Komonen:** Mitä tarkoittaa biologinen sukupuoli (1/2020) (Vad avses med biologiskt kön?)
3. **Maria Mäkelä:** Tarinataloudessa kirjailijan tehtävä ei ole enää sepittää fiktiota vaan hallinnoida tarinallista pääomaa (1/2025) (I berättarekonomin är det inte längre författarens uppgift att uppfinna fiktion utan att förvalta det berättande kapitalet)
4. **Veera Koskela:** Rauhantutkija Anitta Kynsilehdon mielestä päätöksenteosta ja julkisesta keskustelusta puuttuu pitkäjänteisyyttä (5/2025) (Fredsforskare Anitta Kynsilehto anser att beslutsfattandet och den offentliga debatten saknar långsiktighet)
5. **Hannu Takala:** Karjala takaisin – Venäjälle? Karjalankannasta koskevat rajansiirtoesitykset vuosina 1907–1939 (3/2023) (Karelen tillbaka – till Ryssland? Förslag på flyttningen av gränsen vid Karelska näset åren 1907–1939)
6. **Panu Halme:** Yliopistonlehtorin tehtävässä on kuolemanloukon vaara (5/2025) (Universitetslektorns jobb riskerar att bli en dödsfälla)
7. **Tom Holmén:** Vaikeinta Jeesuksessa on uskoa siihen, että hän oli Palestiinan juutalainen (8/2001) (Det svåraste med Jesus är att tro att han var en palestinsk jude)
8. **Lea Pulkkinen:** Vanhemmuus on valahtanut aallon pohjalle – Miten näin on käynyt ja miten sieltä voitaisiin päästä takaisin ylös (2/2025) (Föräldraskapet har nått botten – Hur det gick till och hur man tar sig upp igen?)
9. **Matti Hyvärinen:** Nykyään puhutaan paljon ”narratiiveista”, vaikkei juuri kukaan tiedä, mitä niillä tarkoitetaan (2/2025) (Det talas mycket om ”narrativ” idag fast nästan ingen vet vad detta betyder)
10. **Ahti Lampinen:** Häpeän tutkimus – Yritys tuoda kätkettyä näkyviin (2/2025) (Studie i skam – ett försök att synliggöra det dolda)

VETENSKAPERNAS HUS FYLLDE 100 ÅR

MÖTENA PÅ VETENSKAPERNAS HUS FORTSÄTTER

Vetenskapernas hus fyllde 100 år i höstas. Vetenskapliga samfundens delegation har ansvarat för husets verksamhet sedan 1997 och VSD:s byrå flyttade till byggnaden hösten 2022.

Skolans huvudbyggnad, som ritades av arkitekt **Elsa Arokallio** (1892–1982), blev färdig 1925. Flygelbyggnaden i rött tegel på innergården byggdes några år tidigare. Byggaktören var lärarinnan **Lisa Hagman** (1882–1950). Hennes skola med namnet Yksityisluokat (Privatklasserna) startade sin verksamhet i byggnaden då. Den omfattande samlingen verk av skulptören **Emil Cedercreutz** (1879–1949) ger huset dess välkända utseende.

Byggnaden på Kyrkogatan 6 användes i över 60 år inom undervisningen, först som skola och senare som Helsingfors universitets föreläsningssal. En långvarig användare av byggnaden var Helsingin tyttölkio, som verkade i byggnaden 1936–1973.

På 1990-talet renoverades byggnaden och överläts till de vetenskapliga samfundens användning. Nuförtiden träffas ett flertal

vetenskapliga samfund varje vecka i Vetenskapernas hus, men även andra aktörer, såsom lokala aktörer i Kronohagen och ministerier.

WEBBPLATSEN FÖR VETENSKAPERNAS HUS FÖRNYADES OCH TJÄNSTEN UTVECKLADES

Den förnyade webbplatsen för Vetenskapernas hus öppnades i februari. Webbplatsen ger mer information om husets tjänster och övriga verksamhet. På webbplatsen finns också en översikt över husets historia, arkitektur och konst, som är en viktig del av husets identitet och betydelse. Som en del av förnyelsen fick lokalerna som kan hyras namn efter betydelsefulla personer i byggnadens historia.

Vid förnyelsen av webbplatsen togs en ny kalender för lokalbokningar i bruk, där Vetenskapernas hus kunder kan reservera lokaler direkt i kalendern efter att de registrerat sig. Samtidigt uppdaterades och förenhetligades hyresvillkoren, prissättningen och öppettiderna utvidgades. Hyresintäkterna används även i fortsättningen för VSD:s verksamhet.

JUBILEUMSÅRETS KAMPANJ VÄCKTE BYGGNADENS HISTORIA TILL LIV

Vetenskapernas hus har varit betydelsefullt för många som studerat, arbetat och besökt det. Kampanjen som ordnades till jubileumsårets ära sammanställde minnen och berättelser från olika skeden i husets historia.

De erhållna minnena lyfte fram husets betydelse för vetenskapen och för kontinuiteten mellan generationerna inom vetenskapsamfundet. Minnen och berättelser kan läsas på Vetenskapliga samfundens delegations Facebookkonto eller sökas på Facebook med hashtaggen #TieteidenTalo100.

HÄSTSTATYN GLÄDER BESÖKARNA I VETENSKAPERNAS HUS

Vetenskapernas hus återfick under sitt jubileumsår även Emil Cedercreutz häststaty, som efter årtionden återlämnades till sin ursprungliga plats vid trappan i nedre entréhallen. Detta är en kopia som gjorts med 3D-teknik.

Idén till kopian av häststatyn föddes när byggaktörchefen **Selja Flink** på Senatfastigheter, som äger Vetenskapernas hus, såg ett gammalt fotografi av den ursprungliga statyn från en tid då Vetenskapernas hus fortfarande fungerade som skolorhus. Kopian av häststatyn gjordes av Factum Foundation i Madrid, som främjar bevarandet av världens kulturarv genom att utveckla modern restaureringsteknik.

Den övre bilden: Elever i Helsingin tyttölukio på bildlektion år 1960. Bildens källa: Helsingfors stadsmuseum. Den nedre bilden: Kopian av Emil Cedercreutz häststaty offentliggjordes i september i Vetenskapernas hus. Duken lyfte Senatfastigheternas byggchef Selja Flink och VSD:s Antonio Rodriguez. Foto: Anna Kotaviita.

IT- OCH WEBBTJÄNSTERNA UTVECKLAR VSD:S FUNKTIONS- SÄKERHET OCH STÖDER VETENSKAPLIGA SAMFUND

**Cirka 100
medlemssamfund
använder VSD:s
webbtjänster.**

STÖD TILL VSD:S MEDLEMSAMFUND OCH ORGANISATIONER

VSD:s it-enhet ansvarar för utveckling, underhåll och användarstöd i fråga om VSD:s digitala tjänster. Cirka 100 medlemssamfund använder VSD:s webbtjänster.

Under året byggdes nya webbplatser för flera samfund. Samfunden var särskilt intresserade av tjänster där VSD sköter uppdateringen och underhållet av informationssäkerheten i publikationssystemet. It-enheten skapade även en ny webbplats för Vetenskapernas hus och lokalbokningssystemet för Vetenskapernas hus togs i bruk.

En webbplats för registrering skapades för att samla in anmälningar till och medlemsavgifter för konferenser och seminarier. Under året utvecklades även AV-system i Vetenskapernas hus utifrån användarresponsen.

VIKTEN AV INFORMATIONSSÄKERHET BETONAS

It-enheten följer noga upp informationssäkerheten och utvecklar systemen så att de blir säkrare och mer felsäkra. Antalet cyberangrepp och olika försök till bedrägerier fortsätter att öka och vi måste reagera snabbare på dem.

Upprätthållandet av personalens kompetens i informationssäkerhet har betonats, vilket också märktes i den riksomfattande cybersäkerhetsövningen TAISTO, där VSD deltog. Bedrägerier som baserar sig på artificiell intelligens blir vanligare och personalen måste kunna identifiera dem.

ÅRET FÖR DELEGATIONERNA SOM VERKAR I ANSLUTNING TILL VSD

DELEGATIONEN FÖR INFORMATIONSSPRIDNING

Delegationen för informationsspridning (TJNK) främjar den samhälleliga användningen av tillförlitlig forskningsbaserad kunskap, stöder yttrandefriheten och stärker medborgarnas förtroende för och delaktighet i vetenskapen. TJNK verkar som ett sakkunnigorgan inom vetenskapsförvaltningen som lyder under undervisnings- och kulturministeriet och är oberoende i sitt beslutsfattande.

TJNK har elva medlemmar som utsetts av undervisnings- och kulturministeriet. Ordförande under perioden 2025–2027 är docent och verkställande direktör **Liisa Suvikumpu** från Stiftelser och fonder rf. Medlemmarna i TJNK representerar områdena vetenskap, konst och informationsförmedling och väljs på basis av sin sakkunskap.

Undervisnings- och kulturministeriet beviljar statens pris för informationsspridning varje år på grundval av TJNK:s förslag. Forsknings- och kulturminister **Mari-Leena Talvitie** delade ut åtta priser den 13 juni i Helsingfors. Ministern lyfte fram betydelsen av informationsspridning för att skapa djup förståelse, särskilt i tider

av instabilitet. Priset är Finlands högsta utmärkelse för förtjänstfull informationsspridning.

TJNK publicerade i maj 2025 rekommendationerna *Säkerställande av yttrandefriheten för forskare och experter*. Enligt rekommendationerna bör det i Finland inrättas en riksomfattande stödorganisation för att skydda dem som är utsatta för trakasserier och påtryckning, utvidga arbetsgivarens skyddsplikt till att även omfatta fria forskare samt inkludera undervisning i vetenskapskommunikation och skydd mot trakasserier som en del av forskarutbildningen.

Projektet för etiska anvisningar för informationsspridning fortsätter till 2027. Målet är att öka tillförlitligheten i informationen, stärka medborgarnas förtroende och främja en öppen samhällsdialog.

Stipendierna för informationsspridning stöder mångsidigt och förnyande fackskrivande samt annan informationsspridning. De referentgranskade stipendierna som finansieras av undervisnings- och kulturministeriet och delas ut av TJNK har visat sig vara en effektiv och uppskattad finansieringsform.

Forsknings- och kulturminister Mari-Leena Talvitie delade i juni ut statens pris för informations-spridning för förtjänstfullt och inspirerande informations-spridningsarbete. Foto: Liisa Takala.

Trycket på att söka stipendier för informations-spridning fortsatte vara högt: År 2025 inkom 673 ansökningar och över 9 miljoner euro söktes. Delegationen beviljade sammanlagt 440 000 euro till 38 projekt, av vilka 74 procent var fackboksprojekt. 17 personer fick ett långsiktigt arbetsstipendium.

En närmare översikt av verksamheten 2025 finns på www.tjnk.fi/sv.

FORSKNINGSETISKA DELEGATIONEN

Forskningsetiska delegationen (TENK) är tillsatt av undervisnings- och kulturministeriet (UKM) och är den högsta sakkunniginstansen inom forskningsetik och god vetenskaplig praxis samt en förebyggare och

övervakare av vetenskapsfusik. Den samordnar också etikprövningen inom humanvetenskaperna (IEEA) i Finland.

Den nya Forskningsetiska delegationen inledde sin treårsperiod i början av februari med kansler **Kaarle Hämeri** från Helsingfors universitet som ordförande och **Susanna Näreaho**, specialsakkunnig vid Yrkeshögskolan Metropolia, som vice ordförande. Näreaho leder också TENK:s IEEA-sektion.

År 2025 inledde TENK den första strategiproessen i sin historia. Strategiarbetsgruppen består av intressenter, och dess ordförande är TENK:s ordförande och vice ordförande direktör **Emilia Katajajuuri** från Finlands Akademi. Resultatet av arbetet är TENK:s strategi som

Gruppenfoto av den nya TENK-sammansättningen från juni 2025 på Ekudden. Foto: Jaakko Lukumaa.

blir klar i slutet av 2026 och sträcker sig till 2035. UKM får en rapport om strategiarbetet, som fungerar som grund för lagstiftningsarbetet rörande TENK.

I januari 2025 bekantade sig representanter för TENK med Sameetingets och Samemuseet Siidas verksamhet i Enare. I december besökte delegationens medlemmar och sekretariat Aalto-universitetet. Utöver de etiska principerna för natur- och miljöforskning har man med UMK:s finansiering även utarbetat rekommendationer för användning av AI inom forskning. Temat för IEEA-kommittéernas nätverksevenemang som ordnas på hösten var specialfrågor inom forskningen om barn.

Universitetet, yrkeshögskolorna och forskningsinstituterna anmälde ett rekordantal nya misstankar om GVP-kränkningar till TENK år 2025: totalt 57. TENK fick 14 nya begäranden om utlåtande om genomförda GVP-processer. Dessutom statistikförde TENK totalt nästan 900 utlåtanden inom etikprövningen från IEEA-kommittéerna. För en av dessa ombads TENK att lämna en separat synpunkt enligt IEEA:s anvisningar.

Som en del av sina grundläggande uppgifter följer TENK aktivt den internationella utvecklingen av forskningsetiken. TENK:s sekretariat deltog i möten med ENRIO, nätverket av dess europeiska systerorganisationer, och EUREC, nätverket av nationella forskningsetiska kommittéer. Sekretariatet deltog också i internationella evenemang

inom området, bland annat genom att ordna en workshop med temat upphovsmannaskap vid ENRIO:s kongress i Ljubljana.

TENK var partner i tre Horisont Europa-projekt, varav TRUST-parency inleddes under verksamhetsberättelseåret. Syftet är att utveckla verktyg för att främja reproducerbarheten av forskningsresultat och repeterbarhet av metoder.

En mer detaljerad rapport om TENK:s verksamhet under 2025 och en sammanfattning av TENK:s utlåtanden publiceras på TENK:s webbplats www.tenk.fi/sv.

BILAGA 1

FÖRTECKNING ÖVER FÖRKORTNINGAR

ALMASI	Aligning and Mutualizing nonprofit Open Access publishing Services Internationally	GraspOS	Next Generation Research Assessment to Promote Open Science
CoARA	Coalition for Advancing Research Assessment	GVP	God vetenskaplig praxis
CRAFT-OA	Creating a Robust Accessible Federated Technology for Open Access	IEEA	Etikprövning inom humanvetenskaperna
CSC	IT-centret för vetenskap	JUFO	Publikationsforum
DIAMAS	Developing Institutional Open Access Publishing Models to Advance Scholarly Communication	KANE	Delegationen för medborgarsamhällspolitik
DoLS	Directory of Learned Societies	OJS	Open Journal Systems
DOI	Digital Object Identifier	OMP	Open Monograph Press
EDCH	European Diamond Capacity Hub	OSMI	Open Science Monitoring Initiative
EDIB	Equity, Diversity, Inclusion and Belonging	RESSH	Research Evaluation in Social Sciences and Humanities
ENRIO	European Network of Research Integrity Offices	TAISTO	Statsförvaltningens cybersäkerhetsövning
EOSC	European Open Science Cloud	TENK	Forskningsetiska delegationen
EUREC	European Network of Research Ethics Committees	TJNK	Delegationen för informationsspridning
FIN-CAM	Finnish Career Assessment Matrix	UKM	Undervisnings- och kulturministeriet
FoU	Forskning och utveckling	UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
GDPR	General Data Protection Regulation (allmän dataskyddsförordning)	VSD	Vetenskapliga samfundens delegation
		VIRTA	Undervisnings- och kulturministeriets publikationsdatatjänst
		YK	Förenta nationerna

BILAGA 2

LÄNKAR TILL PROJEKTARBETENA

ALMASI-projektets sida: <https://almasiproject.org/>

ALMASI-projektets rapport: Laakso, M., & Taskin, Z. (2025). D1.1 Scoping Report on Non-for-profit Publishing Ecosystems. <https://doi.org/10.5281/zenodo.18257718>

CRAFT-OA-projektets sida: <https://www.craft-oa.eu/>

CRAFT-OA-rapporten: Laakso, M., Edig, X. van ., Fenner, J., Armengou, C., Gingold, A., Pispiringas, L., & Šterbenc Svetina, B. (2025). Report on challenges and help measures faced by OA journals and platforms (CRAFT-OA Deliverable 3.2). <https://doi.org/10.5281/zenodo.14637735>

DIAMAS-projektets sida: <https://diamasproject.eu/>

DIAMAS-rapporten: Bowker, L., Pölönen, J., Laakso, M., & Redhead, C. (2024). Deliverable D4.6 – Equity, Diversity, Inclusion and Belonging (EDIB) in scholarly communication – working with communities to develop resources for multilingualism, gender equity and accessible and inclusive websites (1.0). <https://doi.org/10.5281/zenodo.13786107>

DIAMAS-anvisning: Bowker, L., Laakso, M., & Pölönen, J. (2025). Developing an Equity, Diversity, Inclusion and Belonging (EDIB) strategy for open scholarly publishing – Getting started guide (1.0). Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14771906>

GraspOS-projektets sida: <https://graspos.eu/>

En översikt av policyer och verktyg för ansvarsfull utvärdering: Anna-Kaisa Hyrkkänen, Dragan Ivanović, Janne Pölönen, Marita Kari, & Elina Pylvänäinen. (2023). GraspOS Deliverable D2.1

”OS-aware RRA approaches landscape report”. Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.11098095>

WP2 slutrapport: Tatum, C., Pölönen, J., Ivanović, D., Sipola, T., Koivisto, E., & Nordling, J. (2025). GraspOS Deliverable D2.3: ”SCOPE+i Framework” (Draft). Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.17647618>

GraspOS-servicekatalog: <https://graspos-infra.athenarc.gr/catalogue/>

SCOPE+i resurser i Zenodo <https://zenodo.org/communities/graspos-assessment-process-resources/records?q=&l=list&p=1&s=10&sort=newest>

OpenAIREs kursmaterial i lärplattformen OpenPlato: <https://openplato.eu/course/view.php?id=174>

Forskarenkät rapport från projektet Utvärdering av forskningens samhälleliga genomslag: Reetta Muhonen, Maria Pietilä, Janne Pölönen & Tommi Kärkkäinen (2025). Tutkimuksen yhteiskunnallinen vaikuttavuus ja sen arviointi: Tuloksia tutkijakyselystä. Vetenskapliga samfundens delegation. <https://doi.org/10.23847/tsv.1108>

Organisationsenkät rapport från projektet Utvärdering av forskningens samhälleliga genomslag: Muhonen, R., Pietilä, M., Kärkkäinen, T., & Pölönen, J. (2025). Tutkimuksen yhteiskunnallinen vaikuttavuus ja sen arviointi: Organisaatioiden näkökulmia. Vetenskapliga samfundens delegation. <https://doi.org/10.5281/zenodo.15622147>

BILAGA 3

VSD:S MEDLEMSSAMFUND 2025

Aerosolitutkimusseura
 Akademin för Tekniska Vetenskaper
 Aktuarieförening
 Akustiska Sällskapet
 Alkohol-, huume- ja rahapelitutkimuksen seura ry
 Ammatillisen koulutuksen tutkimusseura OTTU
 Anatomici Fenniae ry
 Antropologiska Sällskapet i Finland
 Arkeoastronomiska sällskap i Finland rf
 Arkeologiska sällskapet i Finland
 Arkivföreningen
 Astronomiska föreningen Ursa
 Atomtekniska Sällskapet i Finland
 Aue-stiftelse
 Barnpsykiaterföreningen i Finland
 Betongföreningen i Finland
 Bibliothecarii Medicinae Fenniae
 Bindvävsforskare
 Biostatistiska Föreningen i Finland
 BirdLife Finland
 Bokhistoriska sällskapet i Finland
 Bygginformationsstiftelsen RTS

Chiropterologiska föreningen i Finland rf
 Demografiska Föreningen i Finland
 Dendrologiska Sällskapet
 Diakonian tutkimuksen seura
 Donnerska institutet för religionshistorisk och kulturhistorisk forskning
 Egyptologiska Sällskapet i Finland
 Ekonomiska Samfundet i Finland r.f.
 Ekonomisk-historiska föreningen i Finland ry
 Elintarviketieteiden Seura
 Entomologiska föreningen i Finland rf
 Eurooppalaisen filosofian seura
 Farmaceutiska föreningen i Finland
 Fastighetsvärderingsföreningen i Finland
 Filosofiska Föreningen i Finland
 Finland Föreningen för Europarätt
 Finlands Arkitektförbund (SAFA)
 Finlands Automationssällskap
 Finlands Bryologiska Sällskap
 Finlands Byggnadsingenjöröförbund RIL
 Finlands Djurrättsjurister rf
 Finlands etnologförening Ethnos

Finlands Forstvetenskapliga Samfund
 Finlands Fysikerförening
 Finlands Företagsläkarförening
 Finlands försöksdjurvetenskapliga förening
 Finlands herpetologiska förening
 Finlands Hypertensionsförening
 Finlands idrottshistoriska förening
 Finlands Keltologiska Sällskap (SFKS)
 Finlands kommuntekniska förening
 Finlands Lärdomshistoriska Samfund
 Finlands marinärkeologiska sällskap
 Finlands matematiska förening
 Finlands Medicinhistoriska Sällskap
 Finlands Medicinska Radioisotopförening
 Finlands Naturskyddsförbund
 Finlands Patologförening
 Finlands Slavistkrets
 Finlands Svampvänner
 Finlands sällskap för avantgarde och modernism
 Finlands Tribologiförening
 Finlands Ungdomspsykiatriska förening
 Finlands vetenskapliga bibliotekssamfund
 Finlands vetenskapsredaktörers förbund
 Finlands Veterinärförbund
 Finländska Föreningen för Stadsforskning
 Finländska föreningen för tillämpad språkvetenskap
 Finländska sällskapet för barndomsforskning
 Finländska sällskapet för forskning i konstfostran

Finnish Bone Society
 Finsk förening för tal- och språkforskning
 Finska bergmekanikföreningen
 Finska Epidemiologiska Sällskapet
 Finska Fornminnesföreningen
 Finska Föreningen för Europaforskning
 Finska Föreningen för industriellt rättsskydd
 Finska Gerontologiska Föreningen
 Finska Historiska Samfundet
 Finska Kemistsamfundet
 Finska kommittén för International Association of Legal Science
 Finska kyrkohistoriska samfundet
 Finska Litteratursällskapet
 Finska Litteratursällskapet i Viborg
 Finska Läkaresällskapet
 Finska Läkarföreningen Duodecim
 Finska musikeknologiska sällskapet
 Finska Orientsällskapet
 Finska Psykoanalytiska Förening
 Finska sällskapet för 1700-talsstudier
 Finska sällskapet för datalogi
 Finska Sällskapet för Forskning om Byggd Miljö
 Finska Sällskapet för Markvetenskap
 Finska Sömnforskningssällskapet rf
 Finska Tandläkarsällskapet Apollonia
 Finska Vetenskapsakademin
 Finska Vetenskaps-Societeten
 Finsk-Ugriska Sällskapet

Focus Localis ry
 Forskarförbundet i Finland ry
 Forskningsinformation
 Forskningsrådet för vuxenutbildning
 Fysikersamfundet i Finland
 Förening för forskning och utvecklandet av rehabilitering
 Förening för informationsbehandling inom social- och hälsovården
 Förening för medicinsk fysik och teknik i Finland
 Förening för utveckling och forskning av mental hälsa
 Föreningen för arbetspolitisk forskning
 Föreningen för finsk folklivsforskning
 Föreningen för forskning i socialt arbete
 Föreningen för forskning i uppväxt och åldrande
 Föreningen för fredsforskning i Finland
 Föreningen för företagsekonomisk forskning
 Föreningen för hjärnforskning i Finland
 Föreningen för infektionssjukdomsforskning
 Föreningen för informationsvetenskap
 Föreningen för internationella studier
 Föreningen för klinisk kemi i Finland
 Föreningen för kognitiv lingvistik i Finland
 Föreningen för konsthistoria
 Föreningen för nordisk filologi
 Föreningen för Näringslära i Finland
 Föreningen för pedagogik- och utbildningshistoria i Finland
 Föreningen för psykedelisk vetenskap i Finland
 Föreningen för samhällsplanering
 Föreningen för teaterforskning i Finland
 Föreningen för Trafikplanering
 Föreningen för utvecklingsforskning
 Föreningen för vetenskaps- och teknikstudier i Finland
 Genealogiska Samfundet i Finland
 Geodesian ja fotogrammetrian seura
 Geofysiska Sällskapet
 Geografiska Sällskapet i Finland
 Geologiska Sällskapet i Finland
 Glossa – Sällskapet för medeltidsforskning
 Granskaren r.f.
 Helsingforstraktens Ornitologiska Föreningen Tringa
 Heraldiska Sällskapet i Finland
 Historiallinen Yhdistys
 Historievännernas Förbund
 Historiska föreningen
 Historiska föreningen i Åbo
 Hoitotyön tutkimussäätiö
 Hälsoekonomiska Samfundet
 Iberoamerikanska stiftelsen rf
 ICOMOS Finska national kommitteén
 Idrottsvetenskapliga Sällskapet i Finland
 International Fiscal Association, Avdelning i Finland
 International Society for Orthodox Church Music (ISOCM), The
 Juridiska Föreningen i Finland
 Jyväskylän Historiallinen Yhdistys
 Kalevalaseura Sällskapet
 Kansainvälisen Hallintotieteiden Instituutin Suomen osasto
 Kardiologiska Föreningen i Finland

Karjalan teologinen seura
 Karl Marx -Sällskapet
 Kemisktekniska Föreningen
 Kirjallisuudentutkijain Seura
 Klassisk-filologiska föreningen
 Konstruktionsmekaniska föreningen i Finland
 Korkeakoulututkimuksen seura
 Krigshistoriska Samfundet i Finland
 Krigsvetenskapliga Samfund
 Kriminalistföreningen i Finland
 Kulttuurihistorian seura
 Kulutustutkimuksen Seura ry
 Landsbygdsrättsliga Sällskapet
 Lantbruksvetenskapliga Samfundet i Finland
 Lapin tutkimusseura
 Lepidopterologiska Sällskapet i Finland
 Luftvårdsföreningen
 Luther-Agricola-sällskapet
 Lärar- och forskarsektionen/Finlands översättar- och tolkförbund
 Matematiikan ja luonnontieteiden opetuksen tutkimusseura
 Meijeritieteellinen Seura
 Migrationsinstitutet
 Mikael Agricola -seura
 Militärhistoriska Kommissionen i Finland
 Miljörättsliga Sällskapet i Finland
 Miljövetenskapliga Sällskapet
 Mineralogiska Sällskapet i Finland
 Mkb (Miljökonsekvensbedömning)

Musikterapiföreningen i Finland rf
 Musikvetenskapliga sällskapet i Finland
 Nationalekonomiska Föreningen
 Neurologiska Föreningen i Finland
 Nordenskiöld-samfundet i Finland
 Nordiska Jordbruksforskarens Förening, Finska avdelningen
 Nordiskt vägforum (NVF), finska avdelningen
 Norra Finlands Historiska Förening
 Nya landbygden
 Nyfilologiska föreningen
 Oulun Historiaseura
 Patristiska samfundet i Finland
 Pohjois-Karjalan historiallinen yhdistys
 Pohjois-Suomen Maantieteellinen Seura
 Porthan Sällskapet
 Progressiva vetenskapsförbund
 Prologos ry
 Rajapinta förening för digitala samhällsvetenskaper
 Religionsvetenskapliga Sällskapet i Finland
 Rätts- och samhällsvetenskapliga föreningen
 Samfundet för byggnadskonst
 Samfundet för kulturmiljöforskning rf
 Samfundet för medie- och kommunikationsvetenskap
 Samfundet för pedagogisk forskning i Finland
 Samfundet för Ämnesdidaktisk Forskning i Finland
 Semiotiska Sällskapet i Finland rf.
 Sjöhistoriska föreningen i Finland
 Skepsis

Skogshistoriska Sällskapet
 Socialmedicinska föreningen
 Socialpolitiska föreningen
 Societas biochemica, biophysica et microbiologica Fenniae
 Societas pro Fauna et Flora Fennica
 Språkvetenskapliga föreningen i Finland
 Statistiska Samfundet i Finland
 Statsförfattningsrättsliga sällskapet i Finland
 Statsvetenskapliga föreningen
 Stiftelsen för Finlands Atheninstitut
 Stiftelsen för Finlands Mellanösterinstitut
 Stiftelsen Institutum Romanum Finlandiae
 Stiftelsen Ålands fredsinstitut sr
 Suomalainen Lakimiesyhdistys
 Suomalainen Teologinen Kirjallisuusseura
 Suomalaisten Kemistien Seura
 Suomen Arviointiyhdistys ry
 Suomen Biologian Seura Vanamo
 Suomen Eksegeettinen Seura
 Suomen Farmakologiyhdistys (SFY)
 Suomen filosofian ja fenomenologisen tutkimuksen seura SFFS
 – Societas philosophica et phaenomenologica Finlandiae
 Suomen ftoniikan seura
 Suomen Fysiologiyhdistys – Societas Physiologica Finlandiae
 Suomen hahmontunnistustutkimuksen seura
 Suomen Inversioseura
 Suomen Kansainvälisoikeudellinen Seura
 Suomen Kartografinen Seura
 Suomen Kielen Seura

Suomen Kliinisen Farmakologian Yhdistys
 Suomen Kriminologinen yhdistys ry
 Suomen Lihavuustutkijat ry
 Suomen oikeusfilosofinen yhdistys SOFY
 Suomen Operaatiotutkimusseura
 Suomen pelitutkimuksen seura ry
 Suomen Psykologinen Seura
 Suomen science fiction- ja fantasiatutkimuksen seura ry
 Suomen sosiaalipedagoginen seura
 Suomen Tekoälyseura (STeS)
 Suomen Telelääketieteen ja e-Health seura (STeHS)
 Suomen Toksikologiyhdistys (STY)
 Suomen Tähtitieteilijäseura
 Suomen Varhaiskasvatus ry
 Suomen väriyhdistys ry (SVY)
 Suomen Yhdysvaltain tutkimuksen seura ry
 Svenska litteratursällskapet i Finland
 Svenska skolhistoriska föreningen i Finland
 Svenska tekniska vetenskapsakademien i Finland
 Sydvästra Tavastlands Naturskyddsförening
 Sällskapet för bysantinsk forskning
 Sällskapet för ekonomiskt samarbete
 och kooperativ forskning Kooperatiivi
 Sällskapet för Estetik i Finland
 Sällskapet för Filmforskning i Finland
 Sällskapet för Finländsk Dödsforskning
 Sällskapet för forskning för arbetarrörelsens historia
 och arbetarkultur i Finland

Sällskapet för forskning i etniska relationer
 och internationell migration ETMU
 Sällskapet för forskning i finska språket
 Sällskapet för framtidsstudier
 Sällskapet för förvaltningsforskning
 Sällskapet för genusforskning (SUNS)
 Sällskapet för handikappsforskning i Finland
 Sällskapet för hymnologi och liturgik
 Sällskapet för kulturpolitisk forskning rf
 Sällskapet för kulturstudier i Finland
 Sällskapet för medeltidsarkeologi i Finland
 Sällskapet för Medicinalrätt och -etik i Finland
 Sällskapet för Mediefostran
 Sällskapet för naturfilosofi rf.
 Sällskapet för queerforskning i Finland
 Sällskapet för Rysslands- och Östeuropaforskning
 Sällskapet för samhällsvetenskaplig miljöforskning i Finland
 Sällskapet för studier i politisk ekonomi
 Sällskapet för turismforskning i Finland
 Sällskapet för Vårdvetenskaplig Forskning
 Tampereen Historiallinen Seura
 Teknikens Akademikerförbund
 Teknikhistoriska Samfundet THS
 Tekniska Föreningen i Finland
 Teologisk Tidskrift
 Torvmarksföreningen i Finland
 Tyska biblioteksföreningen
 Työoikeudellinen Yhdistys ry

Ungdomsforskningssällskapet
 Uskonnon, katsomuksen ja kasvatuksen tutkimusseura ry.
 Vattenföreningen
 Vetenskaplig hypnos
 Visaseura
 Växtskyddsföreningen i Finland
 Westermarck Society, The
 Yhteiskunnallisen ja kulttuurisen eläintutkimuksen seura
 Åbohöskolornas förening för social och ekonomisk forskning

BILAGA 4

VSD:S, TENK:S OCH TJNK:S PUBLIKATIONER 2025

PUBLIKATIONER

Jauhiainen, Ilmari: Avoimempaa tiedettä rahoitusta uudistamalla. Acatiimi. <https://acatiimi.fi/2025/11/28/avoimempaa-tiedetta-rahoitusta-uudistamalla/>

Syrjämäki, Sami: Vapaaehtoistyö kotimaisissa valtionavustusta saavissa tieteellisissä lehdissä. Informaatiotutkimus. <https://doi.org/10.23978/inf.178210>

Mustajoki, Henriikka; Karlsson, Jonni: Finland has a New National Declaration for Open Science and Research – and the Keyword is Community. Nordic Perspectives on Open Science. <https://doi.org/10.7557/11.8215>

Svahn, Elena; Karlsson, Jonni: Insights into Participatory Policymaking: Analysing the National Citizen Science Policy Development in Finland. Nordic Perspectives on Open Science. <https://doi.org/10.7557/11.8084>

Pölönen, Janne; Kulczycki, Emanuel: Multilingualism is important for all fields of science: Evidence from Finland and Poland. Language

and the Knowledge Economy: Multilingual Scholarly Publishing in Europe. <http://dx.doi.org/10.4324/9781003413066-11>

Kulczycki, Emanuel; Pölönen, Janne; Laakso, Mikael; Taşkın, Zehra: Learned societies in the academic landscape: challenges in identifying and categorizing organizations. Scientometrics. <https://doi.org/10.1007/s11192-025-05304-3>

Bowker, Lynne; Laakso, Mikael; Pölönen, Janne: Making the case for multilingual scholarly communication. The Canadian Journal of Information and Library Science. <https://doi.org/10.5206/cjils-rcsib.v48i1.22292>

Taşkın, Zehra; Pölönen, Janne; Kulczycki, Emanuel; Laakso, Mikael: Mapping the publisher types and collaborations behind Web of Science indexed journals. Quantitative Science Studies. <https://doi.org/10.1162/qss.a.14>

Bowker, Lynne; Laakso, Mikael; Pölönen, Janne: Breaking the Silence on Linguistic and Gender Bias in Scholarly Publishing: What Can

Librarians Do? Information matters. <https://informationmatters.org/2025/02/breaking-the-silence-on-linguistic-and-gender-bias-in-scholarly-publishing-what-can-librarians-do/>

Barbour, Ginny; Carter, Caitlin; Coates, Jonny; Cobey, Kelly D.; Corker, Katherine S.; Gadd, Elizabeth; Kramer, Bianca; Lawrence, Rebecca; Méndez, Eva; Neylon, Cameron; Pölönen, Janne; Stern, Bodo; Waltman, Ludo: Criteria for Bibliographic Databases in a Well-Functioning Scholarly Communication and Research Assessment Ecosystem. *Upstream*. <https://doi.org/10.54900/d3ck1-skq19>

Muhonen, Reetta; Pietilä, Maria; Kärkkäinen, Tommi; Pölönen, Janne: Tutkimuksen yhteiskunnallinen vaikuttavuus ja sen arviointi: Organisaatioiden näkökulmia. *Tieteellisten seurain valtuuskunnan verkkojulkaisuja*. <https://doi.org/10.5281/zenodo.15622146>

Muhonen, Reetta; Pietilä, Maria; Pölönen, Janne; Kärkkäinen, Tommi: Tutkimuksen yhteiskunnallinen vaikuttavuus ja sen arviointi: Tuloksia tutkijakyselystä. *Tieteellisten seurain valtuuskunnan verkkojulkaisuja*. <https://doi.org/10.23847/tsv.1108>

Pylvänäinen, Elina; Pölönen, Janne; Linna, Anna-Kaarina: Julkaisufoorumin sidosryhmäkyselyn tulokset 2024. *Tieteellisten seurain valtuuskunnan verkkojulkaisuja*. <https://doi.org/10.23847/tsv.1133>

ABSTRAKT OCH POSTERS

Svahn, Elena; Karlsson, Jonni: The Role of Stakeholder Engagement in Citizen Science Policy Development in Finland. <https://doi.org/10.5281/zenodo.17533322>

Karlsson, Jonni; Svahn, Elena: Participatory Open Science Policy-Making in Finland: Developing the First National Citizen Science Policy. https://pubmet2025.unizd.hr/wp-content/uploads/2025/09/BoA_PUBMET2025.pdf

Karlsson, Jonni; Jauhiainen, Ilmari; Stormi, Inka; Lehtonen, Pauliina; Havaste, Paula: Kohtaamisia tieteen kentillä – Kansalaistiede, tiedeviestintä ja tiedekasvatus muuttuvassa maailmassa. <https://events.tuni.fi/rsd2025/ohjelma/sessiot-torstai-21-8-2025/>

Myllyntaus, Oona: Luontoon ja ympäristöön kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ennakoarviointiyhteistyö: TENKin LYTE-hankkeen tilannekatsaus. <https://events.tuni.fi/rsd2025/ohjelma/sessiot-torstai-21-8-2025/>

Achenbach, Kelly; Varachkina, Hanna; Bargheer, Margo; Pölönen, Janne; Klaus, Tabea; Chen, Yin: Diamond Discovery Hub: Where Community-Owned Research Shines. <https://doi.org/10.7557/5.8247>

Niemi, Laura; Pölönen, Janne: Responsibility in research: The relationship between open science, research ethics, and responsible assessment. <https://doi.org/10.51746/9789612977238>

Kari, Marita; Nykyri, Susanna: Tutkimusrahoittajat ja avoin tiede: käytännöt ja seuranta. <https://events.tuni.fi/rsd2025/ohjelma/sessiot-torstai-21-8-2025/>

Kari, Marita: Indicators for Open Research Data: National Monitoring and Development Challenges. <https://doi.org/10.6084/m9.figshare.30397057.v3>

**Vetenskapliga
samfundens delegation**

www.tsv.fi